



Politechnika Krakowska  
im. Tadeusza Kościuszki

MARTA ŁAPUSZEK

# PRAWO W INŻYNIERII ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ





**Politechnika Krakowska**  
im. Tadeusza Kościuszki

**Wydział Inżynierii Środowiska i Energetyki**  
**Katedra Geoinżynierii i Gospodarki Wodnej**

# **PRAWO W INŻYNIERII ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ**

**MARTA ŁAPUSZEK**

PRZEWODNICZĄCY KOLEGIUM REDAKCYJNEGO WYDAWNICTWA POLITECHNIKI KRAKOWSKIEJ

Tomasz Kapecki

PRZEWODNICZĄCA KOLEGIUM REDAKCYJNEGO WYDAWNICTW DYDAKTYCZNYCH

Agata Zachariasz

REDAKTOR DYSCIPLINY - Inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka

Magdalena Jaremkiewicz

RECENZENT

Andrzej Wolak

KOORDYNATOR PROJEKTU

Ksenia Ostrowska

REDAKTOR WYDAWNICZY

Agnieszka Filosek

KOREKTA

Anna Warzecha

SKŁAD I ŁAMANIE

Anna Basista

PROJEKT OKŁADKI

Anna Basista

Wszystkie publikowane fotografie są autorstwa Marty Łapuszek

Tekst został opublikowany w ramach projektu „REG – region uczący się”

Dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Społecznego: 11 371 329,89 PLN

© Copyright by Politechnika Krakowska, Kraków 2023

© Copyright by Marta Łapuszek, Kraków 2023



<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

eISBN 978-83-67188-76-0

7 ark. wyd.

Wydawnictwo PK, ul. Skarżyńskiego 1, 31-866 Kraków; 12 628 37 25, fax 12 628 37 60

[wydawnictwo@pk.edu.pl](mailto:wydawnictwo@pk.edu.pl)

[www.wydawnictwo.pk.edu.pl](http://www.wydawnictwo.pk.edu.pl)

Adres korespondencyjny: ul. Warszawska 24, 31-155 Kraków



Unia Europejska  
Europejski Fundusz Społeczny



# SPIS TREŚCI

1. Wiadomości wstępne.....	7
1.1. Proces legislacyjny – etapy powstawania ustawy .....	8
1.2. Ustawy w inżynierii środowiska i gospodarce wodnej .....	10
1.3. Rozporządzenia w inżynierii środowiska i gospodarce wodnej.....	11
1.4. Akty prawa miejscowego .....	12
1.5. Ratyfikowane umowy międzynarodowe .....	13
1.6. Konwencje międzynarodowe.....	14
1.7. Dyrektywy Unii Europejskiej .....	15
1.8. Początki ustawodawstwa na ziemiach polskich .....	16
2. Proces inwestycyjny: inwestor i władze administracji publicznej.....	17
3. Postępowanie administracyjne .....	19
3.1. Kodeks postępowania administracyjnego (KPA) .....	19
3.2. Administracja publiczna .....	20
3.3. Organy administracji zespolonej i niezespolonej.....	21
3.4. Organy administracji publicznej – kompetencje .....	22
3.5. Decyzje administracyjne – przykłady.....	23
3.6. Postępowanie administracyjne – przebieg procesu .....	25
4. Prawne podstawy zabudowy i zagospodarowania przestrzeni .....	28
4.1. Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.....	28
4.1.1. Planowanie przestrzenne na poziomie kraju, województwa, gminy.....	29
4.1.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy – kompetencje organów właściwych .....	32
4.1.3. Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP) .....	34
4.1.4. Inwestycja celu publicznego.....	38
Uzupełnienie.....	41
4.2. Ustawa Prawo budowlane .....	43

4.2.1. Definicje podstawowe.....	44
4.2.2. Podstawy prawidłowej budowy.....	46
4.2.3. Uczestnicy procesu budowlanego.....	47
4.2.4. Organy administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego .....	55
4.3. Ustawa Prawo wodne.....	57
4.3.1. Wiadomości podstawowe.....	57
4.3.2. Organy właściwe w sprawach gospodarowania wodami .....	59
4.3.3. Własność wód .....	61
4.3.4. Zarządzanie zasobami wodnymi.....	62
4.3.4.1. Korzystanie z wód – obowiązki właścicielskie .....	68
4.3.4.2. Korzystanie z wód – opłaty i należności .....	70
4.3.4.3. Ochrona wód – sposoby i narzędzia .....	71
4.3.4.4. Ochrona przed powodzią.....	78
4.3.4.5. Kataster wodny.....	82
4.3.4.6. Kontrole w gospodarowaniu wodami.....	84
4.4. Ustawa Prawo geologiczne i górnicze.....	86
4.4.1. Wiadomości podstawowe.....	86
4.4.2. Organy administracji geologicznej – kompetencje .....	87
4.4.3. Dokumentacja geologiczna .....	92
4.4.4. Dokumentacja hydrogeologiczna .....	92
4.4.5. Dokumentacja geologiczno-inżynierska .....	93
4.4.6. Projekt robót geologicznych .....	94
4.4.7. Dokumentacja – przykładowy spis zawartości .....	95
4.4.8. Decyzja zatwierdzająca projekt robót geologicznych (geologiczno-inżynierskich).....	96
5. Dokumentacja warunkująca rozpoczęcie procesu budowlanego .....	98
5.1. Pozwolenie na budowę – wymóg uzyskania pozwolenia .....	99
5.2. Wniosek o pozwolenie na budowę – niezbędne dokumenty .....	101
5.2.1. Projekt budowlany .....	102

---

5.2.2. Decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu .....	105
5.2.3. Oświadczenie o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością .....	106
5.2.4. Kompetencje właściwych organów do spraw wydania pozwolenia na budowę .....	107
5.3. Wymagane uzgodnienia, pozwolenia i opinie .....	108
5.3.1. Pozwolenie wodnoprawne .....	108
5.3.1.1. Kompetencje właściwych organów do spraw wydania pozwolenia wodnoprawnego .....	113
5.3.1.2. Ustalenia w pozwoleniu wodnoprawnym .....	115
5.3.1.3. Wniosek – niezbędne dokumenty .....	118
5.3.1.4. Operat wodnoprawny – zawartość dokumentu .....	119
5.3.1.5. Dokumentacja – przykładowy spis zawartości .....	122
5.3.2. Inwestycje a ochrona środowiska: wymagane uzgodnienia .....	135
5.3.2.1. Pozwolenia na wprowadzanie do środowiska substancji lub energii .....	137
5.3.2.1.1. Kompetencje właściwych organów do sprawy wydania pozwolenia .....	138
5.3.2.1.2. Zawartość wniosku o wydanie pozwolenia .....	139
5.3.2.2. Uzgodnienia w sprawie inwestycji zlokalizowanej na terenach prawnej ochrony przyrody .....	141
5.3.2.3. Zezwolenie na usunięcie drzew – wniosek .....	142
5.3.2.4. Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania inwestycji na środowisko .....	145
5.4. Decyzja o pozwoleniu na budowę .....	153
5.5. Pozwolenie na użytkowanie, na eksploatację .....	155
Literatura .....	158

# 1. WIADOMOŚCI WSTĘPNE

---

Encyklopedia PWN podaje następującą definicję prawa:

**„Prawo to ogół przepisów i norm prawnych regulujących stosunki między ludźmi danej społeczności.”**

System prawny obejmuje następujące działy:

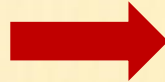
- prawo cywilne
- prawo karne
- prawo finansowe
- prawo gospodarcze
- prawo administracyjne, w którym wyróżnia się:
  - **prawo formalne** – zbiór zasad postępowania przed organami administracji rządowej i samorządowej na linii urząd–obywatel (reguluje Kodeks postępowania administracyjnego),
  - **prawo materialne** – zbiór zasad regulujących poszczególne dziedziny życia realizowane poprzez takie normy prawne jak ustawy, rozporządzenia, zarządzenia, normy techniczne itp.

**Źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są:**

- ✗ Konstytucja,
- ✗ ustawy,
- ✗ ratyfikowane umowy międzynarodowe,
- ✗ rozporządzenia,
- ✗ akty prawa miejscowego (na określonym obszarze)

## 1.1. PROCES LEGISLACYJNY – etapy powstawania ustawy

### Inicjatywa ustawodawcza



Art. 118. Inicjatywa ustawodawcza  
Dz.U.1997.78.483 – Konstytucja Rzeczypospolitej  
Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.:

1. Inicjatywa ustawodawcza przysługuje posłom, Senatowi, Prezydentowi Rzeczypospolitej i Radzie Ministrów.
2. Inicjatywa ustawodawcza przysługuje również grupie co najmniej 100 000 obywateli mających prawo wybierania do Sejmu. Tryb postępowania w tej sprawie określa ustawa.
3. Wnioskodawcy, przedkładając Sejmowi projekt ustawy, przedstawiają skutki finansowe jej wykonania.

Prace nad ustawą w Sejmie

Prace nad ustawą w Senacie

Działania Prezydenta

Promulgacja



## 1.1. PROCES LEGISLACYJNY – Etapy powstawania ustawy

### Inicjatywa ustawodawcza



**Warunkiem wejścia aktów normatywnych w życie jest ich ogłoszenie w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.**

<https://www.sejm.gov.pl/prawo/prawo.html> (data dostępu: 14.12.2023)

## 1.2. USTAWY W INŻYNIERII ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ

---

**Ustawa Prawo budowlane**

**Ustawa Prawo wodne**

**Ustawa Prawo geologiczne i górnicze**

Kodeks postępowania administracyjnego

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków

Ustawa Prawo ochrony środowiska

Ustawa o ochronie przyrody

Prawo o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

Ustawa o odpadach

Ustawa o Inspekcji Ochrony Środowiska

Ustawa o Państwowej Inspekcji Sanitarnej

Ustawa o zarządzaniu kryzysowym

**Strony internetowe – tutaj należy szukać aktów prawnych:**

<https://dziennikustaw.gov.pl/DU> (data dostępu: 14.12.2023)

<https://www.sejm.gov.pl/prawo/prawo.html> (data dostępu: 14.12.2023)

### 1.3. ROZPORZĄDZENIA W INŻYNIERII ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ

---

Rozporządzenia są to najważniejsze akty prawa o charakterze wykonawczym wydawane przez Radę Ministrów.

Na przykład:

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 31 marca 2006 r. w sprawie rodzajów instalacji objętych wspólnym systemem handlu uprawnieniami do emisji,

Rozporządzenie Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 14 grudnia 1994 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie,

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 września 2005 r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem,

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów,

... inne Rozporządzenia są wymienione w tekście odpowiednio do omawianego zagadnienia prawnego.

## 1.4. AKTY PRAWA MIEJSCOWEGO

---

**Akty prawa miejscowego** są wydawane lokalnie. Wynika to ze zróżnicowania kraju i w związku z brakiem możliwości wydawania optymalnych przepisów dostosowanych do wymagań lokalnych. Organami kompetentnymi do stanowienia aktów prawa miejscowego są: **rada gminy, rada powiatu, sejmik województwa.**

Akt prawa miejscowego ogłaszany jest w formie **uchwały** albo **zarządzenia**.

Na przykład:

UCHWAŁA NR ... RADY GMINY ... z dnia ... r. w sprawie uchwalenia wieloletniego planu rozwoju modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2016–2025,

UCHWAŁA NR ... RADY GMINY ... z dnia ...r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości ...

UCHWAŁA NR ... RADY POWIATU ... z dnia ...r. w sprawie budżetu powiatu ... na rok 2023.

## 1.5. RATYFIKOWANE UMOWY MIĘDZYNARODOWE

---

„**Umowa międzynarodowa** jest to porozumienie między Rzeczpospolitą Polską a innym podmiotem lub podmiotami prawa międzynarodowego (...) i jest ono zawierane w imieniu państwa, rządu lub ministra kierującego działem administracji rządowej właściwego do spraw, których dotyczy umowa międzynarodowa.” (Ustawa o umowach międzynarodowych)

Związanie Rzeczypospolitej Polskiej umową międzynarodową wymaga zgody wyrażonej w drodze ratyfikacji lub przez zatwierdzenie.

Na przykład:

Protokół Montrealski w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową sporządzony w Montrealu dnia 16 września 1987 r. Dz.U. 1992 nr 98 poz. 490 z późn. zm.

Umowa między Unią Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie powiązania ich systemów handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, Dz.U. L 322 z 7.12.2017, s. 3–26

Poprawka dauhańska do Protokołu z Kioto do Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, sporządzonego w Kioto dnia 11 grudnia 1997 r., sporządzona w Ad-Dausze dnia 8 grudnia 2012 r., C.N.718.2012.TREATIES-XXVII.7.c

## 1.6. KONWENCJE MIĘDZYNARODOWE

---

Na przykład:

**Konwencja Ramsarska** o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, sporządzona w Ramsarze dnia 2 lutego 1971 r. (Dz.U. z 1978 r. nr 7 poz. 24; zm.: Dz.U. z 2003 r. nr 131 poz. 1204 i poz. 1206);

**Konwencja Bońska** o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt, sporządzona w Bonn dnia 23 czerwca 1979 r.;

**Konwencja** o różnorodności biologicznej, sporządzona w Rio de Janeiro dnia 5 czerwca 1992 r.;

**Konwencja** o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem, sporządzona w Waszyngtonie dnia 3 marca 1973 r. (Dz.U. 1991 nr 27 poz. 112);

**Europejska Konwencja Krajobrazowa**, sporządzona we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz.U. 2006 nr 14 poz. 98);

**Konwencja** o ochronie środowiska morskiego Morza Bałtyckiego, sporządzona w Helsinkach dnia 9 kwietnia 1992 r. (Dz.U. 2000 nr 28 poz. 346);

**Konwencja** w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego, przyjęta w Paryżu dnia 16 listopada 1972 r. przez Konferencję Generalną Organizacji Narodów Zjednoczonych dla Wychowania, Nauki i Kultury na jej siedemnastej sesji (Dz.U. 1976 nr 32 poz. 190).

## 1.7. DYREKTYWY UNII EUROPEJSKIEJ

---

**Dyrektywa** jest aktem ustawodawczym wyznaczającym cel, który muszą osiągnąć wszystkie państwa UE. Sposób jego osiągnięcia określają jednak poszczególne kraje za pośrednictwem swoich własnych aktów prawnych.

Dyrektywa jest wiążąca dla wszystkich państw Unii Europejskiej, które muszą wprowadzić jej postanowienia do prawa krajowego.

Na przykład:

Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, będąca elementem prawa Unii Europejskiej.

Dyrektywa ptasia – potoczna nazwa Dyrektywy 2009/147/WE z 30 listopada 2009 w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, stanowiąca wersję skonsolidowaną wcześniejszej dyrektywy EWG 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979 o ochronie dziko żyjących ptaków (*Directive on the Conservation of Wild Birds*).

Dyrektywa habitatowa – potoczna nazwa Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

Razem z Dyrektywą ptasią stanowi podstawę europejskiego systemu ochrony przyrody Natura 2000.

Dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim.

Ramowa Dyrektywa Wodna, czyli Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r., ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej.

## 1.8. POCZĄTKI USTAWODAWSTWA NA ZIEMIACH POLSKICH

### Początki działań legislacyjnych w Polsce dotyczących „zrównoważonego korzystania z dóbr środowiska”:

- Panowanie króla Bolesława Chrobrego (ok. 967–1025) – wydanie prawa chroniącego bobry.
- W XII wieku Bolesław Kędzierzawy – wprowadzenie ograniczenia polowania na tury.
- Statut wiślicki z 1347 r. przewidywał stosunkowo surowe kary za kradzież drewna z lasu, wycinkę drzew ze względu na ochronę siedlisk pszczół oraz za szkody wyrządzane na polach, łąkach, w rzekach i stawach.
- Król Władysław Jagiełło w 1423 r. – wydał statut warcki ograniczający polowania na dzikie konie, tury, żubry, łosie, chroniące cisy oraz uprawy rolne.
- **Pierwszy gatunek roślinny – cis pospolity *Taxus baccata* – objęty prawną ochroną.**
- W 1529 r. Król Zygmunt I Stary – potwierdził i rozszerzył w statutach litewskich ochronę bobrów, wziął pod ochronę sokoły i łabędzie oraz zabronił prowadzenia polowań w Puszczy Białowieskiej.
- dekret Zygmunta III z 1597 r. zakazywał całkowicie polowań na tury w Puszczy Jaktorowskiej koło Sochaczewa, ustanawiając w tym celu specjalną straż, co nie zapobiegło zresztą wyginięciu tego gatunku w 1627 r.
- 1868 r. – Sejm Krajowy galicyjski we Lwowie uchwalił ustawę „względem zakazu łapania, wytępienia i sprzedawania zwierząt alpejskich, właściwych Tatom, świstaka i dzikich kóz”, zyskała ona sankcję cesarską dnia 19 lipca 1869 r. i z tą datą zaczęła obowiązywać.

(za: Malec J., *Pierwsze regulacje prawne z zakresu ochrony przyrody na ziemiach polskich*, Państwo i Społeczeństwo, I: 2001, nr 1)

- Ustawa wodna z dnia 19 września 1922 r.;
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 1923 r. w przedmiocie podwyższenia grzywien za przekroczenia przepisów ustawy wodnej;
- Rozporządzenie Naczelnego Nadzwyczajnego Komisarza do walki z epidemjami z dnia 1 stycznia 1922 r. w przedmiocie korzystania z urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych;
- Ustawa z dnia 10 marca 1934 r. o ochronie przyrody.



## 2. PROCES INWESTYCYJNY: INWESTOR I WŁADZE ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

---

**Proces inwestycyjny** to tworzenie nowych lub rozwój istniejących, przedsięwzięć gospodarczych. Obejmuje on całość zagadnień począwszy od pomysłu inwestycyjnego aż do eksploatacji obiektu. Proces ten ma określoną sekwencję czynności wymaganych szeregiem przepisów prawnych, w których udział biorą **inwestor** oraz **władze administracyjne, kontrolne, nadzorcze** i inne.

Zgodnie z Prawem budowlanym (art.18. ust.1) **organizacja procesu budowy należy do obowiązków inwestora.**

W procesie inwestycyjnym można wyróżnić trzy główne fazy:

- fazę przygotowawczą,
- fazę realizacyjną,
- fazę eksploatacji.

**Działania inwestora na poszczególnych etapach są normowane i kontrolowane przez organy administracji publicznej.**

## 2. PROCES INWESTYCYJNY: INWESTOR I WŁADZE ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ



## 3. POSTĘPOWANIE ADMINISTRACYJNE

### 3.1. KODEKS POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNEGO (KPA)

Wszystkie decyzje, pozwolenia i uzgodnienia, które zobowiązany jest pozyskać inwestor przed rozpoczęciem budowy, są wydawane przez **odpowiednie organy administracji publicznej** w sposób uregulowany prawem.

Zasady i tryb wydawania **decyzji administracyjnych**, zasady pracy organów administracji są normowane przez **ustawę Kodeks postępowania administracyjnego (KPA)**:

**Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. nr 30 poz. 168) z późniejszymi zmianami.**

Kodeks postępowania administracyjnego (KPA) normuje postępowanie na linii obywatel–organ administracji publicznej.

Postępowanie administracyjne ma miejsce kiedy:

- postępowanie toczy się **przed organami administracji publicznej**,
  - postępowanie dotyczy **sprawy indywidualnej**, a sprawy te rozstrzygane są w drodze **decyzji administracyjnych**.
- Ze względu na swe powiązanie oba powyższe warunki muszą być spełnione łącznie.

**Decyzje administracyjne w procesie inwestycyjnym dotyczą na przykład uzyskania przez inwestora następujących dokumentów:**

- **pozwolenia na budowę,**
- **decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,**
- **pozwolenia wodnoprawne (np. na pobór wody, odprowadzenie ścieków),**
- **pozwolenia na wycinkę drzew i krzewów,**
- **pozwolenia na wytwarzanie odpadów,**
- ... (wymagane mogą być inne stosowne do sprawy dokumenty)

## 3.2. ADMINISTRACJA PUBLICZNA

**Administracja publiczna** – zespół organów administracyjnych wraz z obsługującymi je urządami powołanymi do praktycznego realizowania zadań państwa.

### Administracja rządowa



### Administracja samorządowa



### 3.3. ORGANY ADMINISTRACJI

#### ZESPOLONEJ

Dowódcy okręgów wojskowych,  
szefowie wojewódzkich sztabów wojskowych,  
wojskowi komendanci uzupełnień

Izby skarbowe, urzędy skarbowe, inspektorzy  
kontroli skarbowej

Dyrektorzy urzędów celnych

Dyrektorzy okręgowych urzędów probierczych  
i naczelnicy obwodowych urzędów probierczych

Dyrektorzy regionalnych zarządów gospodarki  
wodnej

Dyrektorzy urzędów żeglugi śródlądowej

Dyrektorzy urzędów statystycznych

i inne organy administracji

#### NIEZESPOLONEJ

Komendant Wojewódzki Państwowej Straży  
Pożarnej

Komendant Wojewódzki Policji

Wojewódzki Konserwator Zabytków

Wojewódzki Inspektor Ochrony Roślin  
i Nasiennictwa

Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego

Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska

Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej

Wojewódzki Inspektor Farmaceutyczny

Wojewódzki Lekarz Weterynarii

i inne organy administracji

### 3.4. ORGANY ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ – KOMPETENCJE

---

Organy administracji publicznej przestrzegają sprawy według swojej właściwości:

**rzeczowej** ustalanej na podstawie zakresu działania organu (kompetencje),

**miejscowej:**

- **w sprawach dotyczących nieruchomości** – według miejsca jej lokalizacji; jeżeli nieruchomość położona jest na obszarze właściwości dwóch lub więcej organów, orzekanie należy do organu, na którego obszarze znajduje się większa część nieruchomości,
- **w sprawach dotyczących prowadzenia zakładu pracy** – według miejsca, w którym zakład pracy jest, był lub ma być prowadzony,
- **w innych sprawach** – według miejsca zamieszkania.

Na przykład: **starostwo powiatowe** w Krakowie ma kompetencje w sprawach wydawania:

- pozwoleń wodnoprawnych,
- pozwoleń na wytwarzanie odpadów,
- pozwoleń na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza.

Na przykład **urząd gminy** ma kompetencje w sprawach wydawania decyzji zezwalających na:

- usunięcie drzew lub krzewów,
- świadczenie usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości,
- świadczenie usług w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych.

### 3.5. DECYZJE ADMINISTRACYJNE – PRZYKŁADY

---

Dla istoty wydanej decyzji sama nazwa nie jest ważna.

W wielu przepisach jest ona różnie określona (np. jako: pozwolenie, koncesja, nakaz, zezwolenie). Istotna jest jej struktura i treść.

Na przykład:

**Wyrok NSA z dnia ... (Wokanda z dnia ...): „Zgoda na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne stanowi decyzję administracyjną, wydawaną na wniosek zarządu gminy”.**

**Sprawa indywidualna:** jest to sprawa indywidualnie oznaczonego podmiotu w konkretnej sprawie.

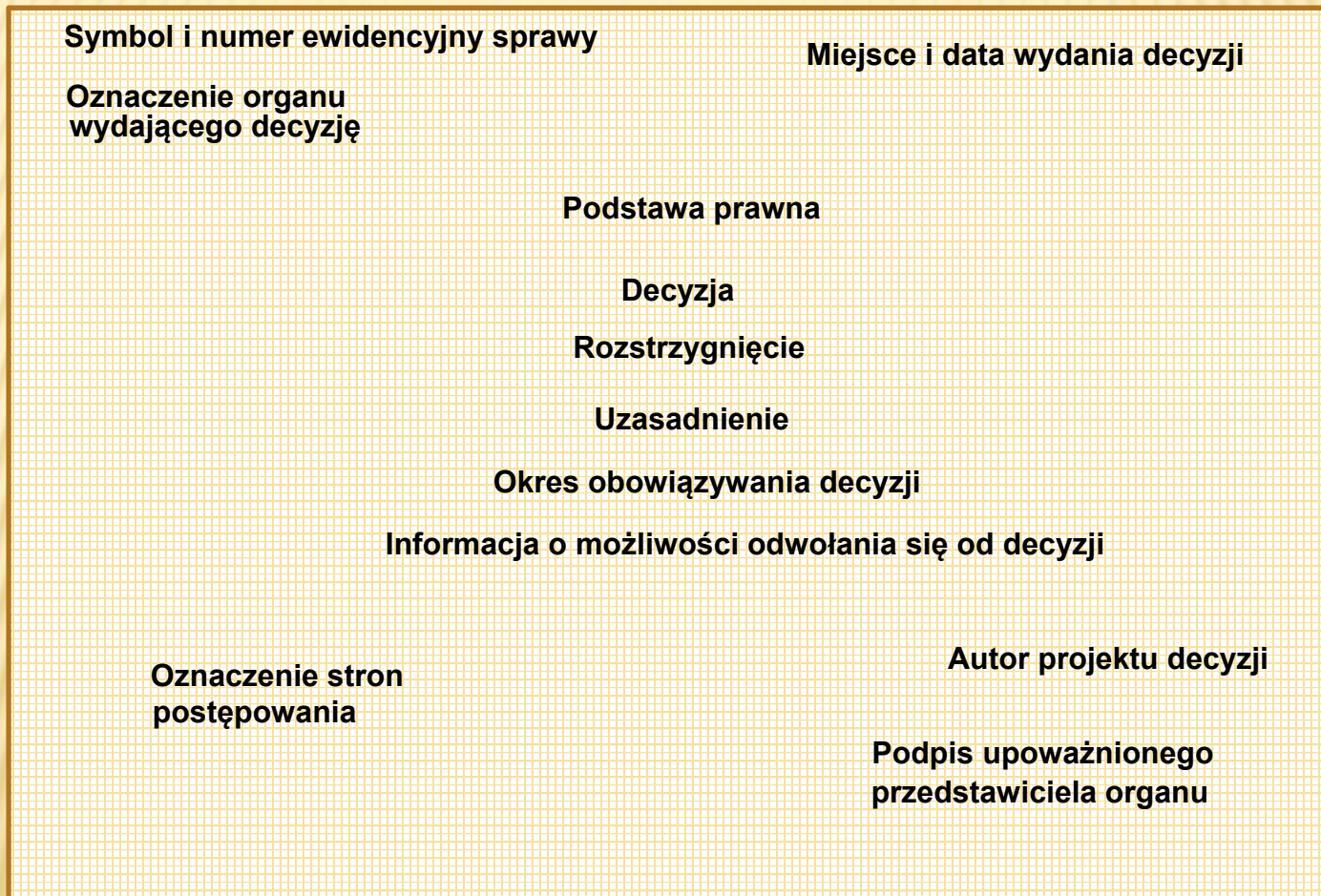
Na przykład:

Postanowienie SN z dnia ...: uchwała rady gminy odrzucająca (w całości lub części) zarzuty do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego **jest formą prawną załatwienia indywidualnej sprawy** z zakresu administracji publicznej i podlega zaskarżeniu do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

**Postępowanie administracyjne ogólne kończy się wydaniem  
decyzji administracyjnej.**

## 3.5. DECYZJE ADMINISTRACYJNE – PRZYKŁADY

### Decyzja administracyjna – struktura dokumentu





## 3.6. POSTĘPOWANIE ADMINISTRACYJNE – PRZEBIEG PROCESU

---

**Wszczęcie postępowania ma miejsce na wniosek** – wniosek składa strona do właściwego **organu administracji publicznej**.

Organy administracji publicznej są zobowiązane zamieścić na swoich stronach internetowych szczegółowy opis procedur związanych z załatwianiem spraw.

### **Postępowanie:**

**z urzędu** – ze względu na szczególnie ważny interes strony organ administracji publicznej może wszcząć z urzędu postępowanie,

**stroną w postępowaniu** jest każdy obywatel, czyjego interesu prawnego lub obowiązku dotyczy postępowanie albo kto wymaga czynności organu ze względu na swój obowiązek lub interes prawny.

**Sprawy** w postępowaniu administracyjnym powinny być załatwiane bez zbędnej zwłoki. Sprawa wymagająca postępowania wyjaśniającego powinna być rozpatrzona nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawa szczególnie skomplikowana – nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania.

Prowadząc postępowanie, organ doręcza uczestnikom pisma, wezwania, orzeczenia.

### 3.6. POSTĘPOWANIE ADMINISTRACYJNE – PRZEBIEG PROCESU

---

Postępowanie wszczyna się na żądanie strony lub z urzędu po powiadomieniu wszystkich stron w sprawie.

Prowadząc postępowanie, organ administracji ma obowiązek wyjaśnić wszystkie okoliczności niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy.

Z każdej czynności postępowania, mającej istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy sporządza się protokół.

Organ powinien przeprowadzić rozprawę, jeśli jest potrzeba uzgodnienia interesów stron oraz gdy jest to konieczne w przypadku wyjaśnienia sprawy przy udziale świadków lub biegłych, lub w drodze oględzin. Doręczenie wezwań oraz ogłoszenie o rozprawie powinno nastąpić w ciągu siedmiu dni przed rozprawą.

**Postępowanie kończy się decyzją, która rozstrzyga sprawę co do jej istoty.**

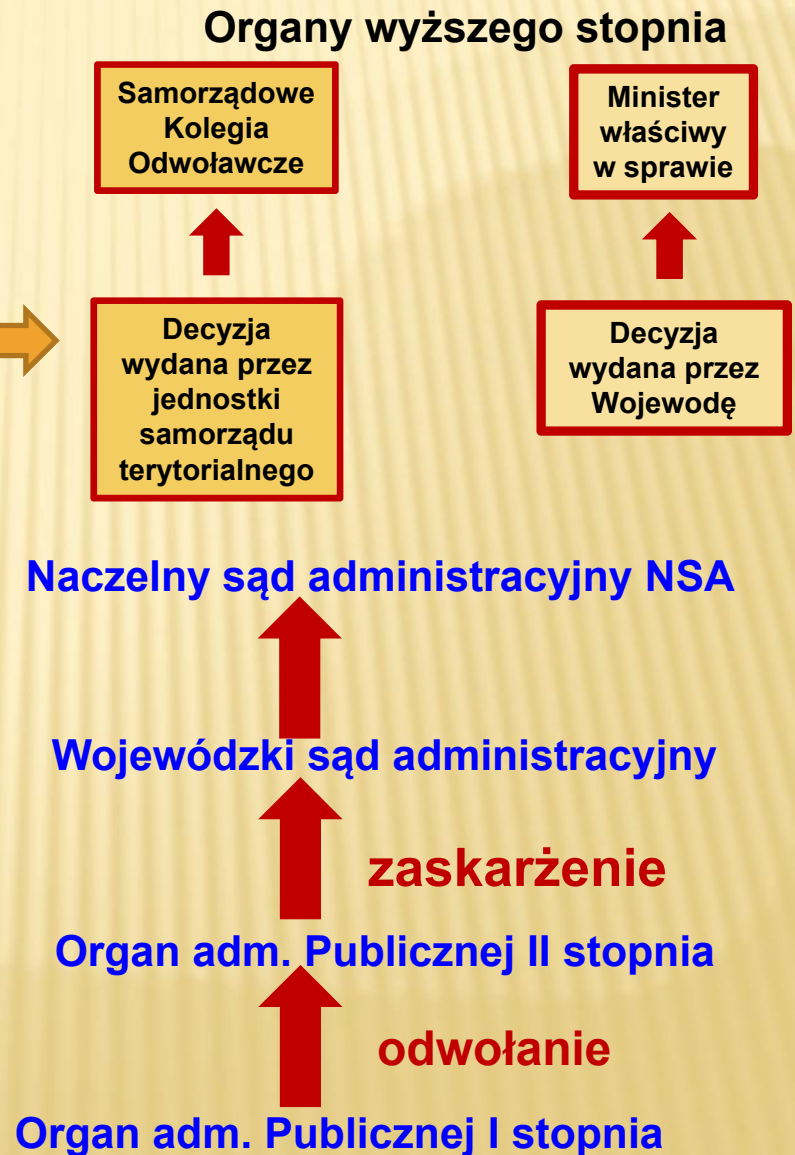
### 3.6. POSTĘPOWANIE ADMINISTRACYJNE – PRZEBIEG PROCESU

#### Odwołania

- od decyzji wydanej w pierwszej instancji służy stronie odwołanie tylko do jednej instancji;
- odwołanie wnosi się do organu administracji publicznej wyższego stopnia (schemat poniżej);
- odwołanie nie wymaga szczegółowego uzasadnienia. Wystarczy, jeżeli z odwołania wynika, że strona nie jest zadowolona z wydanej decyzji;
- odwołanie wnosi się do właściwego organu odwoławczego za pośrednictwem organu, który wydał decyzję;
- odwołanie wnosi się w terminie czternastu dni od dnia doręczenia decyzji stronie, a gdy decyzja została ogłoszona ustnie – od dnia jej ogłoszenia stronie;
- przed upływem terminu do wniesienia odwołania decyzja nie ulega wykonaniu (chyba, że ma klauzulę natychmiastowej wykonalności);
- organ odwoławczy nie rozpatruje zaskarżanej decyzji, ale rozpatruje całą sprawę ponownie.

#### Struktura odwoławcza w postępowaniu administracyjnym

Sędziowie sądów administracyjnych w sprawowaniu swojego urzędu są **niezawisli** i podlegają tylko Konstytucji oraz ustawom.



# 4. PRAWNE PODSTAWY ZABUDOWY I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENI

## 4.1. USTAWA O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM

### Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym określa:

- zasady kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej;
- zakres i sposoby postępowania w sprawach przeznaczania terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy, przyjmując ład przestrzenny i zrównoważony rozwój za podstawę tych działań.

### Zasady ogólne planowania przestrzennego:

- wymagania ładu przestrzennego, w tym urbanistyki i architektury;
- walory architektoniczne i krajobrazowe;
- wymagania ochrony środowiska, w tym gospodarowania wodami i ochrony gruntów rolnych i leśnych;
- wymagania ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- wymagania ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia, a także potrzeby osób niepełnosprawnych;
- walory ekonomiczne przestrzeni;
- prawo własności;
- potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa;
- potrzeby interesu publicznego.

Sposoby zagospodarowania i warunki zabudowy terenu określa się według systemu:



## 4.1.1. PLANOWANIE PRZESTRZENNE NA POZIOMIE KRAJU, WOJEWÓDZTWA, GMINY



## 4.1.1. PLANOWANIE PRZESTRZENNE NA POZIOMIE KRAJU, WOJEWÓDZTWA, GMINY

**Sejmik Województwa**

**Uchwała o przystąpieniu do sporządzania planu zagospodarowania przestrzennego województwa**

**Ogłoszenie uchwały**

**Określenie formy, miejsca i terminu składania wniosków (3 miesiące)**

Koncepcja przestrzennego  
zagospodarowania kraju

Programy dla realizacji  
inwestycji  
celu publicznego  
o znaczeniu krajowym

strategia rozwoju  
województwa

**sporządzanie projektu planu  
zagospodarowania  
przestrzennego  
województwa**

**wraz z prognozą  
oddziaływania  
na środowisko**

wnioski

opinie właściwych  
organów i instytucji

przedstawienie projektu planu ministrowi właściwemu  
do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej  
i mieszkaniowej w celu stwierdzenia jego zgodności  
z koncepcją przestrzennego zagospodarowania kraju  
i programami rządowymi

przedstawienie projektu planu sejmikowi  
województwa do uchwalenia

Wojewoda  
Ogłoszenie  
w wojewódzkim  
dzienniku  
urzędowym

## 4.1.1. PLANOWANIE PRZESTRZENNE NA POZIOMIE KRAJU, WOJEWÓDZTWA, GMINY



## 4.1.2. STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY – KOMPETENCJE ORGANÓW WŁAŚCIWYCH

### studium określa:

- kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów;
- obszary oraz zasady ochrony środowiska, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk;
- obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym;
- kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;
- obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych;
- obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia;
- obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji;
- granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych;
- .....

W sprawie wydania **opinii** dotyczącej projektu studium występuje **wójt / burmistrz / prezydent** do:

- starosty powiatowego,
- gmin sąsiednich,
- wojewódzkiego konserwatora zabytków,
- organów wojskowych, ochrony granic oraz bezpieczeństwa państwa, dyrektora urzędu morskiego w zakresie zagospodarowania pasa technicznego, pasa ochronnego oraz morskich portów i przystani,
- organu nadzoru górniczego w zakresie zagospodarowania terenów górniczych,
- organu administracji geologicznej,
- ministra właściwego do spraw zdrowia w zakresie zagospodarowania obszarów ochrony uzdrowiskowej,
- dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej w zakresie zagospodarowania obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi,
- regionalnego dyrektora ochrony środowiska.



## 4.1.2. STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY – KOMPETENCJE ORGANÓW WŁAŚCIWYCH

### Rada gminy

Uchwała o przystąpieniu do sporządzania Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego

### Ogłoszenie uchwały

Określenie formy, miejsca i terminu składania wniosków (21 dni)

Studium  
uwarunkowań  
i kierunków  
zagospodarowania  
przestrzennego  
gminy

sporządzanie projektu planu  
wraz z prognozą oddziaływania  
na środowisko  
i prognozą skutków finansowych  
uchwalenia planu miejscowego

wnioski

uzgodnienia

opinie właściwych  
organów i instytucji

Wyłożenie projektu planu do publicznego wglądu

Przedstawienie projektu radzie gminy do uchwalenia

Wojewoda  
bada zgodność  
z przepisami prawa,  
następnie ogłasza  
w wojewódzkim  
dzienniku  
urzędowym

### 4.1.3. MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO (MPZP)

#### **MPZP określa:**

- przeznaczenie terenów oraz linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania;
- zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego;
- zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego;
- zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych;
- parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu, w tym linie zabudowy,
- gabaryty obiektów i wskaźniki intensywności zabudowy;
- granice i sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie odrębnych przepisów, w tym terenów górniczych, a także narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych;
- szczegółowe zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości objętych planem miejscowym;
- szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy;
- zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- sposób i termin tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów;
- stawki procentowe, na podstawie których ustala się opłatę związaną ze wzrostem wartości gruntu.

#### **MPZP może określać:**

- granice obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości;
- granice obszarów rehabilitacji istniejącej zabudowy i infrastruktury technicznej;
- granice obszarów wymagających przekształceń lub rekultywacji;
- granice terenów pod budowę obiektów handlowych (wielkopowierzchniowych);
- granice terenów rekreacyjno-wypoczynkowych oraz terenów służących organizacji imprez masowych;
- granice pomników zagłady oraz ich stref ochronnych, a także ograniczenia, dotyczące prowadzenia na ich terenie działalności gospodarczej.

### 4.1.3. MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO (MPZP)

#### **Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego (SUiKZP)**

**określenie polityki przestrzennej gminy**

**obejmuje obszar całej gminy**

**jest wiążące dla MPZP**

**określa się obszary, dla których  
obowiązkowe jest sporządzenie  
miejscowego planu zagospodarowania  
przestrzennego na podstawie przepisów  
odrębnych**

#### **Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP)**

**ustalenie przeznaczenia terenów,  
w tym dla inwestycji celu publicznego**

**może obejmować część obszaru gminy**

**stanowi akt prawa miejscowego**

**Koszt sporządzenia obciąża budżet gminy.  
Każdy obywatel ma prawo wglądu do studium lub planu i otrzymania wyrysów i wypisów.  
Zmiana następuje w takim samym trybie jak uchwalanie.**

### 4.1.3. MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO (MPZP)



Decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego	Decyzja o warunkach zabudowy
właściwość organów administracji	
<ul style="list-style-type: none"> <li>– inwestycja o znaczeniu krajowym i wojewódzkim – wójt (burmistrz, prezydent) w uzgodnieniu z marszałkiem województwa</li> <li>– inwestycja o znaczeniu powiatowym i gminnym – wójt (burmistrz, prezydent)</li> </ul>	<b>wójt (burmistrz, prezydent)</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>– tereny zamknięte – regionalny dyrektor ochrony środowiska</li> <li>– inwestycja realizowana jest na terenie kilku gmin na obszarze jednego województwa – wójt gminy, na terenie której znajduje się największa część terenu w porozumieniu z zainteresowanymi wójtami</li> </ul>	

### **4.1.3. MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO (MPZP)**

---

#### **Decyzja o warunkach zabudowy**

W przypadku braku planu miejscowego, zmiana zagospodarowania terenu polegająca na budowie obiektu budowlanego lub wykonaniu innych robót budowlanych, a także zmiana sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części wymaga decyzji o warunkach zabudowy.

W przypadku zmiany zagospodarowania terenu bez uzyskania decyzji o warunkach zabudowy, wójt, burmistrz, prezydent miasta może w drodze decyzji nakazać właścicielowi lub użytkownikowi wieczystemu nieruchomości:

- wstrzymanie użytkowania terenu, wyznaczając termin, w którym należy wystąpić z wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu warunków zabudowy
- albo przywrócenie poprzedniego sposobu zagospodarowania.

**Decyzję o warunkach zabudowy wydaje wójt, burmistrz, prezydent miasta.**

**Decyzje o warunkach zabudowy na terenach zamkniętych wydaje regionalny dyrektor ochrony środowiska.**

#### 4.1.4. INWESTYCJA CELU PUBLICZNEGO

**Inwestycja celu publicznego** – działania o znaczeniu lokalnym (gminnym) i ponadlokalnym (powiatowym, wojewódzkim i krajowym), stanowiące realizację **celów publicznych**.

Cele publiczne – na przykład:

- budowa i utrzymywanie dróg publicznych i wodnych;
- budowa i utrzymywanie publicznych urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania, oczyszczania i odprowadzania ścieków oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym ich składowania;
- budowa oraz utrzymywanie obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska, zbiorników i innych urządzeń wodnych służących zaopatrzeniu w wodę, regulacji przepływów i ochronie przed powodzią.

**Zakwalifikowanie przedsięwzięcia do inwestycji celu publicznego nie zależy ani od obszaru, na którym ma ono być lokalizowane, ani od źródeł jego finansowania, a jedynie od jego celu przeznaczenia.**



#### 4.1.4. INWESTYCJA CELU PUBLICZNEGO

### **Wniosek o ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego Powinien zawierać następujące elementy:**

#### **Mapa:**

zasadnicza lub katastralna (skala 1:500 lub 1:1000, 1:2000) z określeniem granic terenu objętego wnioskiem i obszaru, na który ta inwestycja będzie oddziaływać

#### **Charakterystyka inwestycji:**

określenie zapotrzebowania na wodę, energię, sposób odprowadzania lub oczyszczania ścieków, sposób unieszkodliwiania odpadów, inne wymagania w zakresie infrastruktury technicznej  
Określenie planowanego sposobu zagospodarowania terenu, charakterystyka zabudowy i zagospodarowania terenu, wymiary i przeznaczenie projektowanych obiektów budowlanych

#### **przedstawione w formie opisowej i graficznej,**

Określenie charakterystycznych parametrów technicznych inwestycji oraz **dane charakteryzujące jej wpływ na środowisko.**

O wszczęciu postępowania w sprawie wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz postanowieniach i decyzji kończącej postępowanie **strony zawiadamia się w drodze obwieszczenia**, a także w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości.

#### **Zawiadomienie na piśmie otrzymują:**

inwestor oraz właściciele i użytkownicy wieczystości nieruchomości, na których będą lokalizowane inwestycje celu publicznego.

#### 4.1.4. INWESTYCJA CELU PUBLICZNEGO

Inwestycja celu publicznego lokalizowana jest na podstawie planu miejscowego, a w przypadku jego braku – w drodze decyzji o ustaleniu jej lokalizacji.

W sprawach ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego decyzje wydają w odniesieniu do:

- inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym i wojewódzkim – wójt, burmistrz, prezydent miasta w uzgodnieniu z marszałkiem województwa;
- inwestycji celu publicznego o znaczeniu powiatowym i gminnym – wójt, burmistrz, prezydent miasta.

W przypadku inwestycji celu publicznego wykraczającej poza obszar jednej gminy decyzję wydaje wójt, burmistrz, prezydent miasta, na którego obszarze znajduje się największa część terenu, na którym ma być realizowana ta inwestycja.

W przypadku inwestycji celu publicznego realizowanego na terenach zamkniętych decyzję podejmuje regionalny dyrektor ochrony środowiska.

Tereny zamknięte: tereny o charakterze zastrzeżonym ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, określone przez właściwych ministrów i kierowników urzędów centralnych.

#### **Akty prawne powiązane z treściami Rozdziału 4:**

- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z dnia 2003-08-26 (Dz.U. 2003 nr 164 poz. 1587)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie sposobu ustalania wymagań dotyczących nowej zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z dnia 2003-08-26 (Dz.U. 2003 nr 164 poz. 1588)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie oznaczeń i nazewnictwa stosowanych w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz w decyzji o warunkach zabudowy z dnia 2003-08-26 (Dz.U. 2003 nr 164 poz. 1589)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy z dnia 2004-04-28 (Dz.U. 2004 nr 118 poz. 1233)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie sposobu uwzględniania w zagospodarowaniu przestrzennym potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa z dnia 2004-05-07 (Dz.U. 2004 nr 125 poz. 1309)



**Nowelizacja Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. na mocy Ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wprowadza:**

- 1. Plan ogólny**
- 2. Rejestr Urbanistyczny**
- 3. Zintegrowany plan inwestycyjny (ZPI)**

Ad.1.: Plan ogólny – akt prawa miejscowego ma zastąpić studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (SUiKZP)

Uwaga: Zgodnie z przepisami przejściowymi studia zachowują moc obowiązywania do chwili wejścia w życie planu ogólnego gminy, ale nie dłużej niż do 31 grudnia 2025 r.

Ad.2.: Rejestr Urbanistyczny: źródło danych i informacji przestrzennych z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego prowadzone w systemie teleinformatycznym.

Rejestr ma być jawny, nieodpłatny i dostępny dla zainteresowanych.

## UZUPEŁNIENIE – C.D.

Ad.3.: Zintegrowany plan inwestycyjny (ZPI) uchwalony przez radę gminy ma w 2026 r. zastąpić uchwałę o lokalizacji inwestycji mieszkaniowej. ZPI ma obejmować obszar inwestycji głównej oraz inwestycji uzupełniającej, a jego wejście w życie anuluje obowiązujące dotychczas plany miejscowe.

Wniosek inwestora o uchwalenie ZPI składany za pośrednictwem:

- wójta
- burmistrza
- prezydenta miasta

Udostępnienie  
w Rejestrze Urbanistycznym  
(trzy dni robocze)

przekazanie

Rada Gminy

**Umowa Urbanistyczna: jest zawierana w formie aktu notarialnego, gdzie inwestor zobowiązany jest na rzecz gminy do:**

- realizacji inwestycji uzupełniającej,
- przekazania nieruchomości stanowiących część przedmiotu inwestycji głównej,
- pokrycia całości lub części kosztów realizacji inwestycji uzupełniającej, w tym do zapłaty ceny za nieruchomość,
- pokrycia całości lub części poniesionych przez gminę kosztów uchwalenia ZPI.

## 4.2. USTAWA PRAWO BUDOWLANE

Ustawa Prawo budowlane:

- normuje działalność obejmującą:
  - sprawy projektowania,
  - budowy,
  - utrzymania i rozbiórki obiektów budowlanych,
- określa zasady działania organów administracji publicznej w tych dziedzinach;
- ustawy nie stosuje się do wyrobisk górniczych;
- przepisy ustawy nie naruszają przepisów odrębnych, a w szczególności:
  1. prawa geologicznego i górniczego – w odniesieniu do obiektów budowlanych zakładów górniczych;
  2. prawa wodnego – w odniesieniu do urządzeń wodnych;
  3. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami – w odniesieniu do obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków oraz obiektów i obszarów objętych ochroną konserwatorską na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.



## 4.2.1. DEFINICJE PODSTAWOWE

---

### **Obiekt budowlany:**

- budynek wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi,
- obiekt budowlany, który jest trwale związany z gruntem, posiada fundamenty i dach.

**Budowla** to każdy obiekt budowlany niebędący budynkiem lub obiektem małej architektury, jak: lotniska, drogi, linie kolejowe, mosty, estakady, tunele, sieci techniczne, wolno stojące maszty antenowe, wolno stojące trwale związane z gruntem urządzenia reklamowe, budowle ziemne, obronne (fortyfikacje), ochronne, **hydrotechniczne, zbiorniki**, wolno stojące instalacje przemysłowe lub urządzenia techniczne, **oczyszczalnie ścieków, składowiska odpadów, stacje uzdatniania wody, konstrukcje oporowe**, nadziemne i podziemne przejścia dla pieszych, sieci uzbrojenia terenu, budowle sportowe, cmentarze, pomniki, a także części budowlane urządzeń technicznych (kotłów, pieców przemysłowych i innych urządzeń) oraz fundamenty pod maszyny i urządzenia jako odrębne pod względem technicznym części przedmiotów składających się na całość użytkową.

**Obiekt małej architektury** – niewielkie objekty (kapliczki, krzyże przydrożne, figury, posągi, wodotryski, piaskownice, huśtawki, drabinki, śmietniki).

**Tymczasowy obiekt budowlany** – przeznaczony do czasowego użytkowania w okresie krótszym od jego trwałości technicznej, przewidziany do przeniesienia w inne miejsce lub rozbiórki, a także obiekt budowlany niepołączony trwale z gruntem (strzelnice, kioski uliczne, przekrycia namiotowe, barakowozy, objekty kontenerowe itp.)

## 4.2.1. DEFINICJE PODSTAWOWE

**Budowa** – wykonywanie obiektu budowlanego w określonym miejscu, a także odbudowa, rozbudowa, nadbudowa obiektu budowlanego;

**Roboty budowlane** – budowa, a także prace polegające na przebudowie, montażu, remoncie lub rozbiórce obiektu budowlanego,

**Teren budowy** – przestrzeń, w której prowadzone są roboty budowlane wraz z przestrzenią zajmowaną przez urządzenia zaplecza budowy;

**Obszar oddziaływania obiektu** – teren w otoczeniu obiektu budowlanego, na którym wprowadza ograniczenia w zagospodarowaniu tego terenu.



## 4.2.2. PODSTAWY PRAWIDŁOWEJ BUDOWY

---

Obiekt budowlany należy projektować i budować, zapewniając wymagania podstawowe dotyczące:

- bezpieczeństwa konstrukcji,
- bezpieczeństwa pożarowego,
- bezpieczeństwa użytkowania

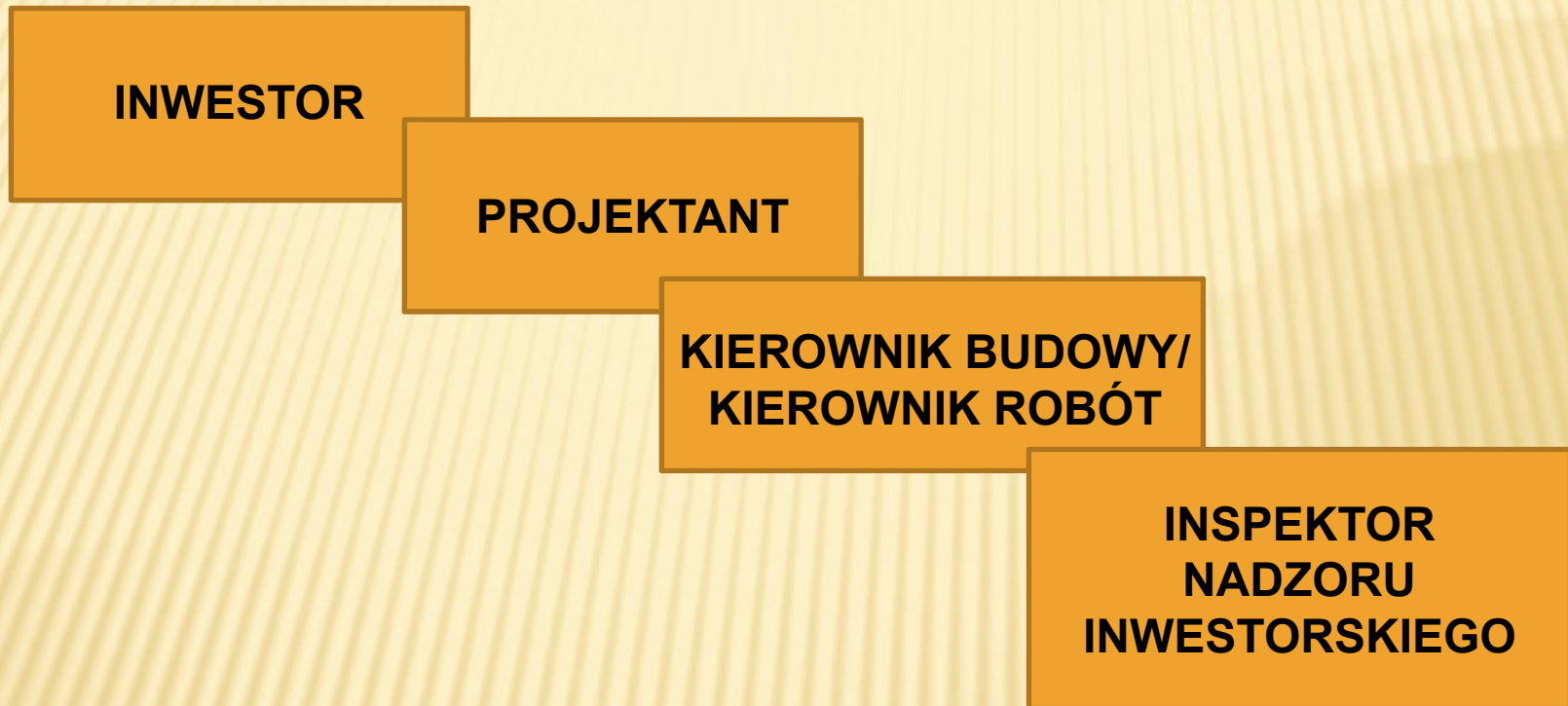
oraz odpowiednich warunków higienicznych i zdrowotnych, i wymogów ochrony środowiska, ochrony przed hałasem i drganiami, oszczędności energii i odpowiedniej izolacyjności cieplnej przegród.

Ponadto warunki użytkowe obiektu zgodne ze swym przeznaczeniem w szczególności w zakresie: zaopatrzenia w wodę i energię elektryczną, w energię cieplną i paliwa przy założeniu efektywnego wykorzystania tych czynników, usuwania ścieków, wody opadowej i odpadów.

oraz:

- niezbędne warunki do korzystania z obiektów użyteczności publicznej i mieszkaniowego budownictwa wielorodzinnego przez osoby niepełnosprawne w szczególności poruszające się na wózkach inwalidzkich;
- warunki bezpieczeństwa i higieny pracy;
- ochronę ludności, zgodnie z wymaganiami obrony cywilnej;
- ochronę obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz obiektów objętych ochroną konserwatorską;
- odpowiednie usytuowanie na działce budowlanej;
- poszanowanie, występujących w obszarze oddziaływania obiektu, uzasadnionych interesów osób trzecich w tym zapewnienie dostępu do drogi publicznej;
- warunki bezpieczeństwa i ochrony zdrowia osób przebywających na terenie budowy.

### 4.2.3. UCZESTNICY PROCESU BUDOWLANEGO



### 4.2.3. UCZESTNICY PROCESU BUDOWLANEGO

## INWESTOR

Inwestor **ma obowiązek zorganizować proces budowy** i zapewnić:

- opracowanie projektu budowlanego,
  - objęcie kierownictwa budowy przez kierownika budowy,
  - opracowanie planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,
  - wykonanie i odbiór robót budowlanych,
  - gdy roboty budowlane są skomplikowane, inwestor może ustanowić inspektora nadzoru inwestorskiego na budowie oraz może zobowiązać projektanta do sprawowania nadzoru autorskiego; taki obowiązek może być nałożony przez odpowiedni organ na inwestora już w decyzji o pozwoleniu na budowę.
- + Minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej określa w rozporządzeniu listę obiektów budowlanych i kryteria techniczne, jakimi powinien kierować się organ podczas nakładania na inwestora obowiązku ustanowienia inspektora nadzoru inwestorskiego.



### 4.2.3. UCZESTNICY PROCESU BUDOWLANEGO

## PROJEKTANT

#### **Projektant ma obowiązek:**

- opracować projekt budowlany zgodnie z ustaleniami określonymi w:
  - decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,
  - decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięciaoraz zgodnie z przepisami i zasadami wiedzy technicznej;
- zapewnić udział w opracowaniu projektu osób, posiadających uprawnienia budowlane do projektowania w odpowiedniej specjalności oraz skoordynować wykonane przez te osoby opracowania projektowe,
- uzyskać wymagane opinie, uzgodnienia i sprawdzenia rozwiązań projektowych i wyjaśnić wątpliwości dotyczące projektu i zawartych w nim rozwiązań,
- sprawować nadzór autorski na żądanie inwestora lub właściwego organu (autoryzowanie zmienionych rozwiązań).

#### **Projektant w trakcie realizacji budowy ma prawo:**

- wstępu na teren budowy i dokonywania zapisów w dzienniku budowy dotyczących jej realizacji;
- żądania wpisem do dziennika budowy wstrzymania robót budowlanych w razie:
  - stwierdzenia możliwości powstania zagrożenia,
  - wykonywania ich niezgodnie z projektem.

### 4.2.3. UCZESTNICY PROCESU BUDOWLANEGO

#### **KIEROWNIK BUDOWY/ KIEROWNIK ROBÓT**

##### **Kierownik budowy ma obowiązek:**

- przejąć od inwestora i zabezpieczyć teren budowy,
- prowadzić dokumentację budowy; przygotować dokumentację powykonawczą,
- zapewnić geodezyjne wytyczenia obiektu oraz zorganizować budowę i kierować budową w sposób zgodny z projektem, pozwoleniem na budowę i przepisami,
- zapobiegać zagrożeniom bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,
- podejmować działania uniemożliwiające wstęp na budowę osobom nieupoważnionym;
- wstrzymać roboty budowlane w przypadku stwierdzenia możliwości powstania zagrożenia oraz bezzwłoczne zawiadomienie o tym właściwe organy;
- realizować zalecenia wpisane do dziennika budowy;
- zgłaszać inwestorowi do sprawdzenia lub odbioru wykonane roboty ulegające zakryciu bądź zanikające oraz zapewnić dokonania prób i sprawdzeń instalacji, urządzeń technicznych i przewodów kominowych przed zgłoszeniem obiektu budowlanego do odbioru;
- zgłosić obiekt budowlany do odbioru oraz uczestniczyć w czynnościach odbioru i zapewnić usunięcie stwierdzonych wad.

##### **Kierownik budowy ma prawo:**

- występować do inwestora o zmiany w rozwiązaniach projektowych, jeżeli są one uzasadnione koniecznością zwiększenia bezpieczeństwa realizacji robót budowlanych lub
- usprawnienia procesu budowy; ustosunkować się w dzienniku budowy do zaleceń w nim zawartych.

**Łączenie funkcji kierownika budowy i inspektora nadzoru inwestorskiego nie jest dopuszczalne.**

### 4.2.3. UCZESTNICY PROCESU BUDOWLANEGO

#### **INSPEKTOR NADZORU INWESTORSKIEGO**

##### **Kierownik nadzoru inwestorskiego ma obowiązek:**

- reprezentować inwestora na budowie i sprawować kontrolę zgodności jej realizacji z projektem i pozwoleniem na budowę, przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej;
- sprawdzać jakość wykonywanych robót i wbudowanych wyrobów budowlanych, a w szczególności zapobiegać zastosowaniu wyrobów budowlanych wadliwych i niedopuszczonych do stosowania w budownictwie;
- sprawdzać i odbierać roboty budowlane ulegające zakryciu;
- potwierdzać faktycznie wykonane roboty oraz usunięcia wad, a także na żądanie inwestora kontrolować rozliczenia budowy.

##### **Kierownik nadzoru inwestorskiego ma prawo:**

- wydawać kierownikowi budowy polecenia dotyczące: usunięcia nieprawidłowości lub zagrożeń, wykonania prób lub badań, także wymagających odkrycia robót lub elementów zakrytych oraz przedstawienia ekspertyz, dotyczących prowadzonych robót budowlanych i dowodów dopuszczenia do stosowania w budownictwie wyrobów budowlanych oraz urządzeń technicznych;
- żądać od kierownika budowy dokonania poprawek bądź ponownego wykonania wadliwie wykonanych robót, a także wstrzymania dalszych robót budowlanych w przypadku, gdyby ich kontynuacja mogła wywołać zagrożenie bądź spowodować niedopuszczalną niezgodność z projektem lub pozwoleniem na budowę.

## 4.2.3. UCZESTNICY PROCESU BUDOWLANEGO

### Przebieg procesu budowlanego

Rozpoczęcie budowy następuje z chwilą podjęcia prac przygotowawczych na terenie budowy.

Prace przygotowawcze:

- wytyczenie geodezyjne obiektów w terenie;
- wykonanie niwelacji terenu;
- zagospodarowanie terenu budowy wraz z budową tymczasowych obiektów;
- wykonanie przyłączy do sieci infrastruktury technicznej na potrzeby budowy.



#### 4.2.4. ORGANY ADMINISTRACJI ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANEJ I NADZORU BUDOWLANEGO

### Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego



Do organów administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego należy nadzór i kontrola nad przestrzeganiem przepisów prawa budowlanego we wszystkich etapach procesu inwestycyjnego.

#### 4.2.4. ORGANY ADMINISTRACJI ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANEJ I NADZORU BUDOWLANEGO

**Wojewoda jest organem pierwszej instancji w sprawach obiektów i robót budowlanych:**

- usytuowanych na terenie pasa technicznego, portów i przystani morskich, morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej, a także na innych terenach przeznaczonych do utrzymania ruchu i transportu morskiego;
- **hydrotechnicznych piętrzących, upustowych, regulacyjnych, melioracji podstawowych oraz kanałów i innych obiektów służących kształtowaniu zasobów wodnych i korzystaniu z nich wraz z obiektami towarzyszącymi;**
- dróg publicznych krajowych i wojewódzkich wraz z obiektami i urządzeniami służącymi do utrzymania tych dróg i transportu drogowego oraz sytuowanymi w granicach pasa drogowego sieciami uzbrojenia terenu – niezwiązanymi z użytkowaniem drogi, a w odniesieniu do dróg ekspresowych i autostrad – wraz z obiektami i urządzeniami obsługi podróźnych, pojazdów i przesyłek;
- usytuowanych na obszarze kolejowym;
- lotnisk cywilnych wraz z obiektami i urządzeniami towarzyszącymi;
- usytuowanych na terenach zamkniętych (wykład o planowaniu przestrzennym).

**Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego** jest centralnym organem administracji rządowej w sprawach administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego.

**Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego** jest organem właściwym w sprawach indywidualnych, rozstrzyganych w drodze postępowania administracyjnego w zakresie wynikającym z przepisów prawa budowlanego.

**Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego** wykonuje zadania określone przepisami prawa budowlanego, a w szczególności pełni funkcję organu wyższego stopnia w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego w stosunku do wojewodów i wojewódzkich inspektorów nadzoru budowlanego oraz sprawuje nadzór nad ich działalnością.

#### 4.2.4. ORGANY ADMINISTRACJI ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANEJ I NADZORU BUDOWLANEGO

Właściwy organ **nakazuje w drodze decyzji rozbiórkę obiektu budowlanego** lub jego części, będącego w budowie albo wybudowanego **bez wymaganego pozwolenia na budowę**.

Właściwy organ **wstrzymuje postanowieniem prowadzenie robót budowlanych**, jeżeli prace są prowadzone bez pozwolenia na budowę, ale budowa:

- jest zgodna z przepisami o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- nie narusza przepisów, w tym techniczno-budowlanych w zakresie uniemożliwiającym doprowadzenie obiektu budowlanego lub jego części do stanu zgodnego z prawem.

Dla każdego budynku oddawanego do użytkowania oraz budynku podlegającego zbyciu lub wynajmowi powinna być ustalona w formie świadectwa charakterystyki energetycznej jego charakterystyka energetyczna, określająca wielkość energii wyrażoną w kWh/m<sup>2</sup>/rok niezbędnej do zaspokojenia różnych potrzeb związanych z użytkowaniem budynku.

Świadectwo charakterystyki energetycznej budynku jest ważne 10 lat.

Świadectwo charakterystyki energetycznej budynku może sporządzać osoba, która:

- posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
- ukończyła co najmniej studia magisterskie, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym;
- nie była karana za przestępstwo przeciwko mieniu, wiarygodności dokumentów, obrotowi gospodarczemu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi lub za przestępstwo skarbowe;
- posiada uprawnienia budowlane do projektowania w specjalności architektonicznej, konstrukcyjno-budowlanej lub instalacyjnej albo odbyła szkolenie i złożyła z wynikiem pozytywnym egzamin przed ministrem właściwym do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej. Minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej prowadzi rejestr osób, które złożyły z wynikiem pozytywnym egzamin.

## Akty prawne powiązane z treściami Rozdziału 4.2:

---

### ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY

z dnia 3 lipca 2003 r. **w sprawie rozbiórek obiektów budowlanych wykonywanych metodą wybuchową**

Dz.U. 2003 nr 120 poz. 1135.

Rozporządzenie określa sposób i warunki przeprowadzania oraz tryb postępowania w sprawach robót budowlanych wykonywanych przy rozbiórce obiektu budowlanego z użyciem materiałów wybuchowych, zwanych dalej „robotami strzałowymi”.

### ROZPORZĄDZENIE MINISTRA TRANSPORTU, BUDOWNICTWA I GOSPODARKI MORSKIEJ

z dnia 25 kwietnia 2012 r.

**w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych**

Dz.U. 2012 poz. 463

Rozporządzenie określa szczegółowe zasady ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych, zwane dalej „geotechnicznymi warunkami posadawiania”.

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 2003-03-27 (Dz.U. 2003 nr 80 poz. 717)

Ustawa Kodeks postępowania administracyjnego z dnia 1960-06-14 (Dz.U. 1960 nr 30 poz. 168)

Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dnia 1991-08-24 (Dz.U. 1991 nr 81 poz. 351)

Ustawa o szczególnych zasadach odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania żywiołu z dnia 2001-08-11 (Dz.U. 2001 nr 84 poz. 906)

Ustawa Prawo geologiczne i górnicze z dnia 1994-02-04 (Dz.U. 1994 nr 27 poz. 96)



## 4.3. USTAWA PRAWO WODNE

Ustawa Prawo wodne reguluje gospodarowanie wodami zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności:

- kształtowanie i ochronę zasobów wodnych,
- korzystanie z wód,
- zarządzanie zasobami wodnymi,
- reguluje sprawy własności wód oraz gruntów pokrytych wodami i zasady gospodarowania nimi.

### 4.3.1. WIADOMOŚCI PODSTAWOWE

**dorzecze** – obszar, z którego całkowity odpływ wód powierzchniowych następuje ciekami naturalnymi przez jedno ujście do morza;

**region wodny** – część obszaru dorzecza wyodrębniona na podstawie kryterium hydrograficznego na potrzeby zarządzania zasobami wodnymi lub całość obszaru dorzecza.

Zarządzanie zasobami wodnymi jest realizowane z uwzględnieniem podziału państwa na obszary **dorzeczy, regiony wodne i zlewnie**. Na terytorium Polski, zgodnie z podziałem hydrograficznym, ustanowiono następujące obszary dorzeczy:

- **obszar dorzecza Wisły** obejmujący, oprócz dorzecza Wisły znajdującego się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, również *dorzecza Słupi, Łupawy, Łeby, Redy oraz pozostałych rzek uchodzących bezpośrednio do Morza Bałtyckiego na wschód od ujścia Słupi, a także wpadających do Zalewu Wiślanego;*
- **obszar dorzecza Odry** obejmujący, oprócz dorzecza Odry znajdującego się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, także *dorzecza Regi, Parsęty, Wieprzy, Ücker oraz pozostałych rzek uchodzących bezpośrednio do Morza Bałtyckiego na zachód od ujścia Słupi, a także wpadających do Zalewu Szczecińskiego;*
- **7 obszarów dorzeczy: Dniestru, Dunaju, Banówki, Łaby, Niemna, Pregoty, Świeżej** obejmujących części międzynarodowych dorzeczy znajdujące się na terytorium Polski.

## 4.3.1. WIADOMOŚCI PODSTAWOWE

### **dorzecze Odry:**

region wodny Górnej Odry,  
region wodny Środkowej Odry,  
region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego,  
region wodny Warty

### **dorzecze Ücker – region wodny Ücker**

### **dorzecze Łaby:**

region wodny Izery,  
region wodny Łaby i Ostrożnicy (Upa),  
region wodny Metuje,  
region wodny Orlicy

### **dorzecze Wisły:**

region wodny Małej Wisły,  
region wodny Górnej Wisły,  
region wodny Środkowej Wisły,  
region wodny Dolnej Wisły

### **dorzecze Niemna**

– region wodny  
Niemna

### **dorzecze Pregoly –**

region wodny Łyny  
i Węgorapy

### **dorzecze Dniestru**

– region wodny Dniestru

### **dorzecze Świeżej**

– region wodny Świeżej

### **dorzecze Dunaju:**

region wodny Gzarnej Orawy,  
region wodny Czadeczki,  
region wodny Morawy

### **dorzecze Jarft**

– region wodny Jarft

## 4.3.2. ORGANY WŁAŚCIWE W SPRAWACH GOSPODAROWANIA WODAMI

Według podziału administracyjnego kraju:

- wojewoda
- organy jednostek samorządu terytorialnego

Według struktury organizacyjnej PGW Wody Polskie:

- minister właściwy do spraw gospodarki wodnej
- Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie
- dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej

**Institucje i organa związane z gospodarką wodną:**

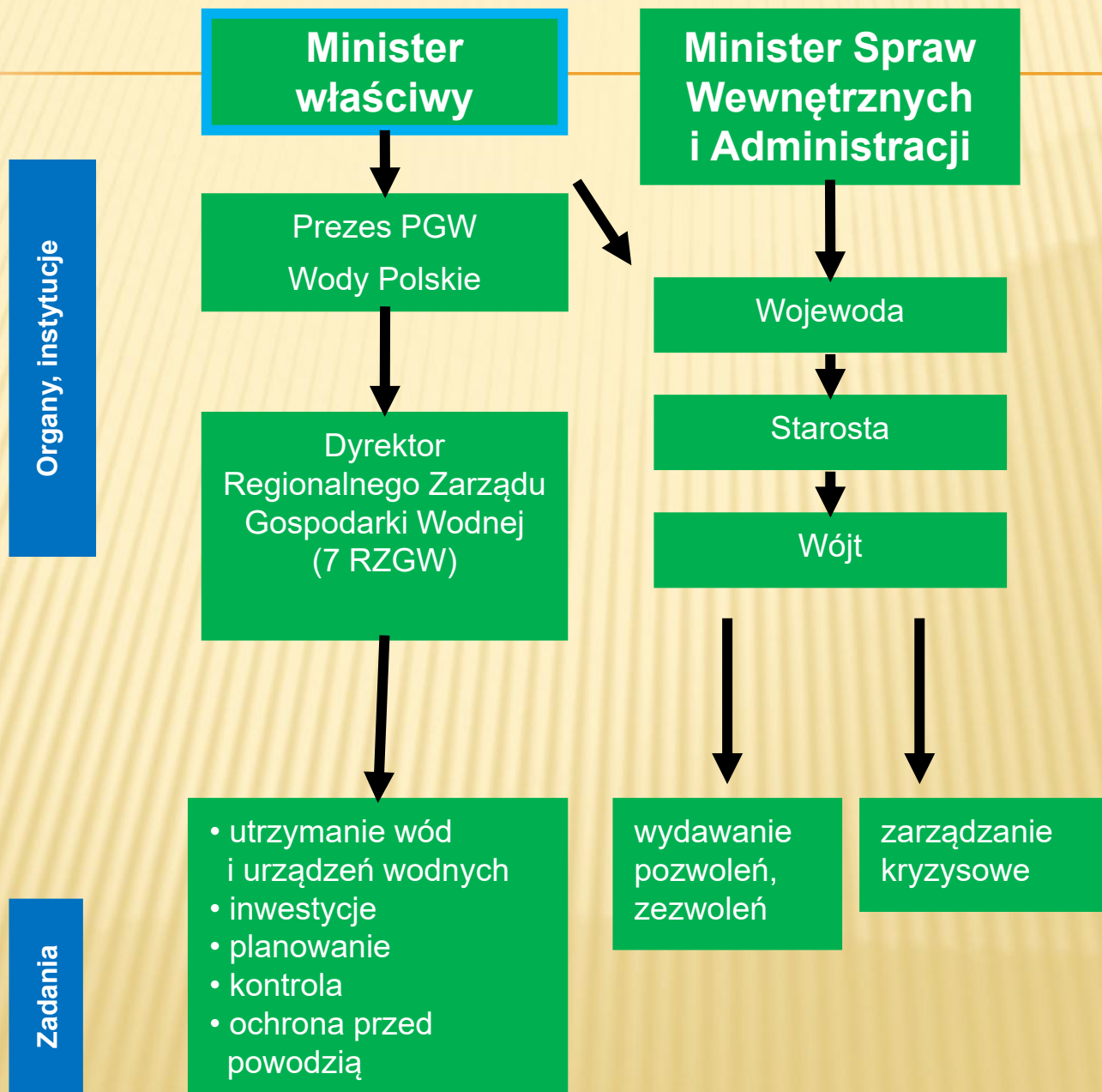
- Ministerstwo właściwe do spraw gospodarki wodnej
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
- Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej (RZGW)
- Zarządy Zlewni
- Nadzory Wodne
- Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej
- Państwowy Instytut Geologiczny
- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
- Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska
- Urzędy Wojewódzkie
- Urzędy Marszałkowskie
- Starostwa powiatowe
- Gminy

Mapa struktur przedsiębiorstwa Wody Polskie:  
RZGW, zarządy zlewni, nadzory wodne



źródło: <https://portalkomunalny.pl/wody-polskie-rzgw-zarzady-zlewni-i-nadzory-mapa-368598/> (dostęp: 28.06.2023)

## 4.3.2. ORGANY WŁAŚCIWE W SPRAWACH GOSPODAROWANIA WODAMI



### 4.3.3. WŁASNOŚĆ WÓD

#### **Wody publiczne:**

- wody stanowiące własność Skarbu Państwa (wody morza terytorialnego, morskie wody wewnętrzne wraz z morskimi wodami wewnętrznymi Zatoki Gdańskiej, śródlądowe wody powierzchniowe płynące oraz wody podziemne)
- wody stanowiące własność jednostek samorządu terytorialnego

#### **Wody prywatne:**

wody stojące oraz wody w rowach znajdujące się w granicach nieruchomości gruntowej stanowią własność właściciela tej nieruchomości.

#### **Linia brzegu:**

Linie brzegu dla cieków naturalnych, jezior oraz innych naturalnych zbiorników wodnych stanowi krawędź brzegu lub linia stałego porostu traw albo linia, którą ustala się według średniego stanu wody z okresu co najmniej ostatnich 10 lat.

#### **Linie brzegu ustala w drodze decyzji:**

- właściwy terenowy organ administracji morskiej – dla morskich wód wewnętrznych wraz z morskimi wodami wewnętrznymi Zatoki Gdańskiej oraz wód morza terytorialnego;
- właściwy marszałek – dla wód granicznych oraz śródlądowych dróg wodnych;
- właściwy starosta – dla pozostałych wód.

#### **Grunty pokryte wodami:**

- Grunty pokryte wodami powierzchniowymi stanowią własność właściciela tych wód.
- Właściciel wody nie nabywa praw do gruntów zalanych przez wodę podczas powodzi.
- Właścicielowi gruntów zalanych podczas powodzi nie przysługuje z tego tytułu odszkodowanie od właściciela wody.
- Właścicielowi gruntów zalanych podczas powodzi w wyniku nieprzestrzegania przepisów ustawy przez właściciela wody lub właściciela urządzenia wodnego przysługuje odszkodowanie.
- Grunty pokryte śródlądowymi wodami powierzchniowymi oraz morskimi wodami wewnętrznymi – grunty tworzące dna i brzegi cieków naturalnych, jezior oraz innych naturalnych zbiorników wodnych w granicach linii brzegu.

#### 4.3.4. ZARZĄDZANIE ZASOBAMI WODNYMI

Dla potrzeb zarządzania wodami w tym planowania w gospodarowaniu wodami wody dzieli się na **jednolite części wód**, uwzględniając:

- 1) **jednolite części wód powierzchniowych** w tym jednolite części:
  - a) wód przejściowych lub przybrzeżnych,
  - b) wód sztucznych lub silnie zmienionych;
- 2) **jednolite części wód podziemnych** z wyodrębnieniem wód podziemnych w obszarach bilansowych, będących jednostkami hydrogeologicznymi wytypowanymi w celu ustalenia zasobów odnawialnych i zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych wraz z oceną stopnia zagospodarowania tych wód, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 97. ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (rozdz. 3 art. 24. Ust. Prawo wodne),

gdzie: za wody powierzchniowe uznaje się **wody morza terytorialnego, morskie wody wewnętrzne** oraz **śródlądowe wody powierzchniowe**.

Śródlądowe wody powierzchniowe dzielą się na śródlądowe wody płynące oraz śródlądowe wody stojące.

**Śródlądowymi wodami płynącymi** są wody w (rozdz. 3 art. 22):

- 1) ciekach naturalnych oraz źródłach, z których te cieciki biorą początek;
- 2) jeziorach oraz innych naturalnych zbiornikach wodnych o ciągłym albo okresowym naturalnym dopływie lub odpływie wód powierzchniowych;
- 3) sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących;
- 4) kanałach.

#### 4.3.4. ZARZĄDZANIE ZASOBAMI WODNYMI

---

**Śródlądowymi wodami stojącymi** są wody śródlądowe w jeziorach oraz innych naturalnych zbiornikach wodnych niezwiązanych bezpośrednio w sposób naturalny z powierzchniowymi śródlądowymi wodami płynącymi. Przepisy o śródlądowych wodach stojących stosuje się odpowiednio do wód, znajdujących się w zagłębieniach terenu powstałych w wyniku działalności człowieka, niebędących stawami (rozd. 3 art. 23.).

**Wodami przejściowymi** są wody powierzchniowe znajdujące się w ujściach rzek lub w pobliżu ujść rzek, które z uwagi na **bliskość wód słonych** wykazują częściowe zasolenie, pozostając w zasięgu znaczących wpływów wód słodkich oraz **morskie wody wewnętrzne Zatoki Gdańskiej** (rozd. 3 art. 25.).

**Wody przybrzeżne** obejmują obszar wód powierzchniowych od linii brzegu, których **zewnętrzną granicę wyznacza odległość jednej mili morskiej po stronie w kierunku morza**, licząc od linii podstawowej, o której mowa w art. 5. ust. 2. Ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej **z wyłączeniem morskich wód wewnętrznych Zatoki Gdańskiej** oraz przyległych do nich wód morza terytorialnego (rozd. 3 art. 26.1.).

---

Gdzie ustawa **Jednolitą część wód powierzchniowych** definiuje jako oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, taki jak:

- jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny,
- sztuczny zbiornik wodny,
- struga, strumień, potok, rzeka, kanał, lub ich części,
- morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub przybrzeżne,

a **Jednolitą część wód podziemnych** – jako określoną objętość wód podziemnych występującą w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych.

#### 4.3.4. ZARZĄDZANIE ZASOBAMI WODNYMI

##### **Instrumenty w zarządzaniu zasobami wodnymi:**

- planowanie w gospodarowaniu wodami
- pozwolenia wodnoprawne
- opłaty i należności w gospodarce wodnej
- kataster wodny
- kontrola gospodarowania wodami





#### 4.3.4. ZARZĄDZANIE ZASOBAMI WODNYMI

---

##### Użytkowanie gruntów pokrytych wodami

Prowadzenie przedsięwzięć związanych z:

- energetyką wodną,
- transportem wodnym,
- wydobywaniem kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów lub wycinaniem roślin z wody,
- wykonywaniem infrastruktury transportowej,
- wykonywaniem infrastruktury przemysłowej, komunalnej lub rolnej,
- działalnością służącą do uprawiania rekreacji, turystyki, sportów wodnych oraz amatorskiego połowu ryb,
- działalnością usługową służącą do innych celów niż określone w punkcie 6,
- wykonywaniem infrastruktury telekomunikacyjnej

##### Grunty oddaje się w użytkowanie za opłatą roczną

---

Inne formy użytkowania



Użyczenie gruntów (kodeks cywilny)

#### 4.3.4. ZARZĄDZANIE ZASOBAMI WODNYMI

**Organami wykonującymi prawa właścicielskie Skarbu Państwa w stosunku do wód publicznych są (art. 14.1.):**

- 1) minister właściwy do spraw gospodarki wodnej;
- 2) minister właściwy do spraw żeglugi śródlądowej;
- 3) Prezes Wód Polskich;
- 4) dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej Wód Polskich;
- 5) dyrektor zarządu zlewni Wód Polskich;
- 6) kierownik nadzoru wodnego Wód Polskich;
- 7) dyrektor urzędu morskiego;
- 8) wojewoda;
- 9) starosta;
- 10) wójt, burmistrz lub prezydent miasta.



#### 4.3.4. ZARZĄDZANIE ZASOBAMI WODNYMI

### Kompetencje poszczególnych organów

1. minister wł. ds. gospodarki morskiej	2. Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej	3. dyrektor parku narodowego	4. marszałek województwa
wody morza terytorialnego oraz morskie wody wewnętrzne wraz z wodami Zatoki Gdańskiej	wody istotne dla kształtowania zasobów wodnych oraz ochrony przeciwpowodziowej, w szczególności wody podziemne oraz śródlądowe wody powierzchniowe: w potokach górskich i ich źródłach, w ciekach naturalnych, od źródeł do ujścia, o średnim przepływie z wielolecia równym lub wyższym od 2,0 m <sup>3</sup> /s w przekroju ujściowym, w jeziorach oraz sztucznych zbiornikach wodnych, przez które przepływają ww. cieki, graniczne, śródlądowe drogi wodne	Wody znajdujące się w granicach parku	wody istotne dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa, służących polepszeniu zdolności produkcyjnej gleby i ułatwieniu jej uprawy oraz pozostałe wody nie wymienione w pkt 1-3

#### 4.3.4.1. KORZYSTANIE Z WÓD – OBOWIĄZKI WŁAŚCICIELSKIE

---

Wykorzystywanie zasobów wodnych dla potrzeb ludności i gospodarki narodowej (nawadniania/odwadniania gruntów, odwadniania obiektów budowlanych, wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi, wydobywania z wód materiałów, piętrzenia i retencjonowania wód i in.)

**nie może powodować** marnotrawstwa wody i energii wody, pogorszenia stanu wód i ekosystemów, wyrządzać szkód.

**Wody podziemne** powinny być wykorzystywane przede wszystkim na potrzeby ludności i produkcji art. żywnościowych i farmaceutycznych.

**Korzystanie z zasobów wód powierzchniowych i podziemnych jest dopuszczalne**

w rozmiarze i w czasie wynikającym z konieczności:

- zwalczania poważnych awarii, klęsk żywiołowych, pożarów itp.,
- zapobieżenia poważnemu niebezpieczeństwu grożącemu życiu lub zdrowiu ludzi, albo mieniu znacznej wartości.

**Rodzaje korzystania z wód:** powszechne, zwykłe, szczególne

#### 4.3.4.1. KORZYSTANIE Z WÓD – OBOWIĄZKI WŁAŚCICIELSKIE

Utrzymywanie wód stanowi **obowiązek** ich właściciela. Do obowiązków właściciela śródlądowych wód powierzchniowych należy:

- **zapewnienie utrzymania** w należyтым stanie technicznym koryt cieków naturalnych oraz kanałów, będących w jego władaniu;
- **dbałość o utrzymanie** dobrego stanu wód;
- **regulowanie stanu wód lub przepływów** w ciekach naturalnych oraz kanałach stosownie do możliwości wynikających ze znajdujących się na nich urządzeń wodnych oraz warunków hydrologicznych;
- **zapewnienie swobodnego spływu wód** powodziowych oraz lodów;
- **współdziałanie w odbudowywaniu ekosystemów** zdegradowanych przez niewłaściwą eksploatację zasobów wodnych;
- **umożliwienie wykonywania obserwacji** i pomiarów hydrologiczno-meteorologicznych oraz hydrogeologicznych.



#### 4.3.4.2. KORZYSTANIE Z WÓD – OPŁATY I NALEŻNOŚCI

**Instrumenty ekonomiczne  
w gospodarowaniu wodami stanowią:**

dotacja

**Narodowy Fundusz Ochrony  
Środowiska i Gospodarki Wodnej**

- należności za korzystanie ze śródlądowych dróg wodnych oraz urządzeń wodnych stanowiących własność Skarbu Państwa, usytuowanych na śródlądowych wodach powierzchniowych
- opłaty za użytkowanie obwodu rybackiego
- opłaty za użytkowanie gruntów pokrytych wodami
- opłaty za przygotowanie i udostępnienie danych z katastru (odpłatnych)
- opłaty za korzystanie z wód

- utrzymanie katastru wodnego
- opracowanie planów gospodarowania wodami
- odbudowa ekosystemów zdegradowanych przez niewłaściwą eksploatację zasobów wodnych
- opracowanie i wydanie informacji oraz publikacji z zakresu infrastruktury śródlądowych dróg wodnych
- inwestycje ochrony środowiska i gospodarki wodnej

#### 4.3.4.3. OCHRONA WÓD – SPOSOBY I NARZĘDZIA

---

**Wody jako integralna część środowiska oraz siedliska dla zwierząt i roślin podlegają ochronie, niezależnie od tego, czyją stanowią własność.**

##### **Podstawowe cele ochrony wód:**

- utrzymywanie lub poprawa jakości wód i biologicznych stosunków w środowisku wodnym i na terenach podmokłych;
- osiągnięcie stanu, który zapewnia wykorzystanie wód (w zależności od potrzeb) dla celów zaopatrzenia w wodę ludności, rekreacji i sportów wodnych lub bytowania ryb w warunkach naturalnych.

##### **Sposoby działania:**

- eliminowanie lub stopniowe ograniczanie przedostawania się do wód zanieczyszczeń w szczególności substancji priorytetowych;
- zapobieganie niekorzystnym zmianom naturalnych przepływów wody albo naturalnych poziomów zwierciadła wody;
- zapobieganie niekorzystnym zmianom naturalnego ukształtowania koryt cieków.

#### 4.3.4.3. OCHRONA WÓD – SPOSOBY I NARZĘDZIA

##### **Zabrania się wprowadzania ścieków:**

- bezpośrednio do wód podziemnych;
- do wód powierzchniowych, jeżeli byłoby to sprzeczne z warunkami wynikającymi z istniejących form ochrony przyrody;
- do utworzonych stref ochrony zwierząt łownych albo ostoi na podstawie Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, a także stref ochronnych oraz obszarów ochronnych, powierzchniowych w obrębie kąpielisk, plaż publicznych nad wodami oraz w odległości mniejszej niż 1 kilometr od ich granic;
- stojących;
- jezior oraz do ich dopływów, jeżeli czas dopływu ścieków do jeziora byłby krótszy niż 24 godziny.





#### 4.3.4.3. OCHRONA WÓD – SPOSOBY I NARZĘDZIA

##### **Zabrania się wprowadzania ścieków do ziemi:**

- jeżeli byłoby to sprzeczne z warunkami wynikającymi z istniejących form ochrony przyrody, utworzonych stref ochrony zwierząt łownych albo ostoi na podstawie Ustawy o ochronie przyrody, a także stref ochronnych oraz obszarów ochronnych;
- zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego;
- w pasie technicznym ustanowionym przepisami Ustawy o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej;
- jeżeli stopień oczyszczania ścieków lub miąższość utworów skalnych nad zwierciadłem wód podziemnych nie stanowi zabezpieczenia tych wód przed zanieczyszczeniem;
- w odległości mniejszej niż 1 kilometr od granic kąpielisk oraz plaż publicznych nad wodami.



### 4.3.4.3. OCHRONA WÓD – SPOSOBY I NARZĘDZIA

**Strefa i obszar ochronny** – obszary, na których obowiązują zakazy, nakazy oraz ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów lub korzystania z wody w celu ochrony zasobów tych wód przed degradacją:

– **strefa ochronna ujęcia wód**

– **obszar ochronny zbiornika wód śródlądowych.**

**Organ ustanawiający** – dyrektor RZGW w drodze aktu prawa miejscowego.

**Ustalenia dot. strefy i obszaru są wiążące** dla MPZP i planów zagospodarowania przestrzennego województwa oraz dla decyzji o warunkach zabudowy.

**Za szkody poniesione w związku z wprowadzeniem w strefie lub obszarze ochronnym zakazów, nakazów oraz ograniczeń w zakresie użytkowania gruntów lub korzystania z wód właścicielowi nieruchomości położonej w tej strefie przysługuje odszkodowanie.**



#### 4.3.4.3. OCHRONA WÓD – SPOSOBY I NARZĘDZIA

---

##### Strefa ochronna ujęcia wód:

##### **Bezpośrednia**

**Zabrania się** użytkowania gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody.

##### **Należy:**

- odprowadzać wody opadowe w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody;
- zagospodarować teren zielenią;
- odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieki z urządzeń sanitarnych, przeznaczonych do użytku osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody;
- ograniczyć do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

**właściciel ujęcia wody składa  
wniosek o ustalenie strefy i ponosi  
koszt**

#### 4.3.4.3. OCHRONA WÓD – SPOSOBY I NARZĘDZIA

##### Strefa ochronna ujęcia wód:

##### Pośrednia

##### Może być zabronione:

- wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi;
- rolnicze wykorzystanie ścieków;
- stosowanie nawozów oraz środków ochrony roślin;
- lokalizowanie składowisk odpadów komunalnych, niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne oraz obojętnych;
- mycie pojazdów mechanicznych;
- wydobywanie kopalin;
- wykonywanie odwodnień budowlanych lub górniczych;
- lokalizowanie budownictwa mieszkalnego oraz turystycznego;
- pojenie oraz wypasanie zwierząt;
- wydobywanie kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów, a także wycinanie roślin z wód lub brzegu;
- uprawianie sportów wodnych;
- ...

**właściciel ujęcia wody składa  
wniosek o ustalenie strefy i ponosi  
koszt**

### 4.3.4.3. OCHRONA WÓD – SPOSOBY I NARZĘDZIA

---

#### Akty prawne powiązane z treściami rozdziału 4.3.4.2.:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie dopuszczalnych mas substancji, które mogą być odprowadzane w ściekach przemysłowych (Dz.U. 2004 nr 180 poz. 1867)
  - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 października 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda w kąpieliskach (Dz.U. 2002 nr 183 poz. 1530)
  - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 października 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe, będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych (Dz.U. 2002 nr 176 poz. 1455)
  - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 listopada 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (Dz.U. 2002 nr 204 poz. 1728)
  - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych (Dz.U. 2003 nr 4 poz. 44)
-

#### 4.3.4.4. OCHRONA PRZED POWODZIĄ

**Ochronę ludzi i mienia przed powodzią oraz suszą realizuje się przez:**

- zachowanie i tworzenie wszelkich systemów retencji wód,
- racjonalne retencjonowanie wód oraz użytkowanie budowli przeciwpowodziowych, a także sterowanie przepływami wód;
- funkcjonowanie systemu ostrzegania przed niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w atmosferze oraz hydrosferze;
- kształtowanie zagospodarowania przestrzennego dolin rzecznych lub terenów zalewowych, budowanie oraz utrzymywanie wałów przeciwpowodziowych, a także kanałów ulgi.

**Zadaniem administracji rządowej i jednostek samorządowych jest:**

- budowa, eksploatacja urządzeń służących ochronie przed powodzią
- planowanie
- wprowadzanie i egzekwowanie zakazów, nakazów i ograniczeń.



### Planowanie w ochronie przed powodzią

1. obszary wymagające ochrony przed zalaniem wodami wezbraniowymi z uwagi na ich zagospodarowanie, wartość gospodarczą lub kulturową



1. **powinny być chronione przed zalaniem wodami o prawdopodobieństwie występowania co najmniej raz na 200 lat**

2. **obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią – wyznaczone w celu bezpiecznego przeprowadzenia wód wezbraniowych**



2.  
1) tereny między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem,  
2) obszar pasa nadbrzeżnego w rozumieniu Ustawy o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej;  
3) strefę przepływów wezbrań powodziowych określoną w planie zagospodarowania przestrzennego na podstawie studium ochrony przeciwpowodziowej  
**zakazy, nakazy ograniczenia**

3. **obszary potencjalnego zagrożenia powodzią**



3. tereny narażone na zalanie w przypadku:  
1. przelania się wód przez koronę wału przeciwpowodziowego;  
2. zniszczenia lub uszkodzenia wałów przeciwpowodziowych;  
3. zniszczenia lub uszkodzenia budowli piętrzących albo budowli ochronnych

**zakazy, nakazy ograniczenia**

### Planowanie w ochronie przed powodzią

#### studium ochrony przeciwpowodziowej (dyrektor RZGW)

- granice zasięgu wód powodziowych o określonym prawdopodobieństwie występowania
- kierunki ochrony przed powodzią

1. obszary wymagające ochrony przed zalaniem wodami wezbraniowymi z uwagi na ich zagospodarowanie, wartość gospodarczą lub kulturową



2. obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią – wyznaczone w celu bezpiecznego przeprowadzenia wód wezbraniowych



3. obszary potencjalnego zagrożenia powodzią



- plan zagospodarowania przestrzennego województwa
- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego
- decyzja o lokalizacji inwestycji celu publicznego
- decyzja o warunkach zabudowy



#### 4.3.4.4. OCHRONA PRZED POWODZIĄ

### Zakazy, nakazy, ograniczenia

#### **Dla zapewnienia szczelności i stabilności wałów przeciwpowodziowych zabrania się:**

- przejeżdżania przez wały oraz wzdłuż korony wałów pojazdami, konno lub przepędzania zwierząt, z wyjątkiem miejsc do tego przeznaczonych;
- uprawy gruntu, sadzenia drzew lub krzewów na wałach oraz w odległości mniejszej niż 3 m od stopy wału po stronie odpowietrznej;
- rozkopywania wałów, wbijania słupów, ustawiania znaków przez nieupoważnione osoby;
- wykonywania obiektów budowlanych, kopania studni, sadzawek, dołów oraz rowów w odległości mniejszej niż 50 m od stopy wału po stronie odpowietrznej;
- uszkodzania darniny lub innych umocnień skarp i korony wałów.



#### 4.3.4.5. KATASTER WODNY

### **Kataster wodny jest systemem informacyjnym o gospodarowaniu wodami, składającym się z dwóch działów (Dział I i Dział II),**

(ustawa Prawo wodne, rozdział 6 Kataster wodny, art. 153.).

#### **Dział I: gromadzi się i aktualizuje dane dotyczące:**

- sieci hydrograficznej oraz hydrologicznych i meteorologicznych posterunków obserwacyjno-pomiarowych;
- przebiegu granic obszarów zlewni, dorzeczy i regionów wodnych;
- zasobów wód podziemnych, lokalizacji głównych zbiorników wód podziemnych oraz sieci stacjonarnych obserwacji wód;
- ilości i jakości zasobów wód powierzchniowych oraz podziemnych;
- wielkości poboru wody powierzchniowej i podziemnej;
- źródeł i charakterystyki zanieczyszczeń punktowych oraz obszarowych;
- stanu biologicznego środowiska wodnego oraz terenów zalewowych;
- obwodów rybackich oraz rybackiej przydatności wód (bonitacji);
- użytkowania wód wraz z charakterystyką korzystania z wód;
- pozwoleń wodnoprawnych oraz pozwoleń zintegrowanych wydawanych na podstawie ustawy – Prawo ochrony środowiska dotyczących korzystania z wody;
- ilości i rodzaju substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego
- urządzeń wodnych;
- stref i obszarów ochronnych oraz obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi,
- spółek wodnych.

#### 4.3.4.5. KATASTER WODNY

---

##### **Dział II zawiera:**

- program wodno-środowiskowy kraju;
- plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza;
- plan ochrony przeciwpowodziowej oraz przeciwdziałania skutkom suszy na obszarze kraju z uwzględnieniem podziału na obszary dorzeczy;
- plan ochrony przeciwpowodziowej regionu wodnego;
- warunki korzystania z wód regionu wodnego;
- warunki korzystania z wód zlewni.
- listy programów priorytetowych Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (Prawo ochrony środowiska)
- listy przedsięwzięć priorytetowych przedkładanych przez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Prawo ochrony środowiska).

**Za kataster wodny dla obszaru państwa  
odpowiada Prezes PGW Wody Polskie**

**Za kataster wodny dla obszaru regionu wodnego  
odpowiada Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej**

#### 4.3.4.6. KONTROLE W GOSPODAROWANIU WODAMI

##### **Kontrole w gospodarowaniu wodami dotyczą:**

- stanu realizacji planów i programów dotyczących gospodarki wodnej,
- korzystania z wód;
- ochrony wód przed zanieczyszczeniem;
- przestrzegania warunków ustalonych w decyzjach wydanych na podstawie ustawy;
- utrzymania wód oraz urządzeń wodnych;
- przestrzegania nałożonych na właścicieli gruntów obowiązków oraz ograniczeń;
- przestrzegania warunków obowiązujących w strefach i obszarach ochronnych ustanowionych na podstawie ustawy;
- stanu jakości wody ujmowanej do zaopatrzenia ludności oraz wody w kąpieliskach;
- jakości wód przeznaczonych do bytowania ryb, skorupiaków i mięczaków w warunkach naturalnych;
- stężeń azotanów w wodach wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych;
- przestrzegania warunków obowiązujących na wałach przeciwpowodziowych oraz na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią;
- stanu zabezpieczenia przed powodzią oraz przebiegu usuwania skutków powodzi związanych z utrzymaniem wód oraz urządzeń wodnych;
- ustawiania i utrzymywania stałych urządzeń pomiarowych na brzegach i w wodach;
- wykonywania w pobliżu urządzeń wodnych robót lub czynności, które mogą zagrażać tym urządzeniom lub spowodować ich uszkodzenie;
- usuwania szkód związanych z ruchem zakładu górniczego w zakresie gospodarki wodnej.

**Inspekcja Sanitarna**

**Inspekcja Ochrony Środowiska**

**Prezes PGW WP lub dyrektor RZGW**

### **Akty prawne powiązane z treściami Rozdziału 4.3:**

---

- Prawo ochrony środowiska,
- Ustawa o obszarach morskich RP i administracji morskiej,
- Ustawa Prawo geologiczne i górnicze,
- Ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków,
- Kodeks postępowania administracyjnego,
- Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- Ustawa Prawo budowlane,
- Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku,
- Ustawa o zarządzaniu kryzysowym.

## 4.4. USTAWA PRAWO GEOLOGICZNE I GÓRNICZE

### 4.4.1. WIADOMOŚCI PODSTAWOWE

**Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r.**

**Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. 2011 nr 163 poz. 981)**

**określa zasady i warunki podejmowania, wykonywania oraz zakończenia działalności w zakresie:**

- prac geologicznych;
- wydobywania kopalin ze złóż;
- podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji;
- podziemnego składowania odpadów;
- podziemnego składowania dwutlenku węgla w celu przeprowadzenia projektu demonstracyjnego wychwytu i składowania dwutlenku węgla;
- wymagania w zakresie ochrony złóż kopalin, wód podziemnych.



## 4.4.2. ORGANY ADMINISTRACJI GEOLOGICZNEJ – KOMPETENCJE

---

**Organami administracji geologicznej są** (Dział IX, rozdz. 2 art. 156.1.):

- 1) minister właściwy do spraw środowiska,
- 2) marszałkowie województw,
- 3) starostowie.

**Zadania administracji geologicznej wykonuje:**

- 1) minister właściwy do spraw środowiska – przy pomocy **Głównego Geologa Kraju**, będącego sekretarzem lub podsekretarzem stanu w urzędzie obsługującym ministra;
- 2) marszałek województwa – przy pomocy geologa wojewódzkiego;
- 3) starosta – przy pomocy geologa powiatowego.

**Określone artykułem z Ustawy Zadania marszałków województw oraz starostów są zadaniami z zakresu administracji rządowej.**

**W sprawach określonych ustawą organem wyższego stopnia w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego w stosunku do marszałków województw jest minister właściwy do spraw środowiska (art. 157).**

## 4.4.2. ORGANY ADMINISTRACJI GEOLOGICZNEJ – KOMPETENCJE

**Do ministra właściwego do spraw środowiska jako organu administracji geologicznej pierwszej instancji należą sprawy związane z zatwierdzaniem projektów robót geologicznych oraz dokumentacjami geologicznymi, dotyczące:**

- określania warunków geologiczno-inżynierskich na potrzeby posadawiania urządzeń i obiektów wchodzących w skład zespołu urządzeń służących do wyprowadzenia mocy w rozumieniu Ustawy z dnia 17 grudnia 2020 r. o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych (Dz.U. z 2021 r. poz. 234, 784 i 1093);
- regionalnych badań hydrogeologicznych;
- określania warunków hydrogeologicznych w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych;
- określania warunków hydrogeologicznych oraz geologiczno-inżynierskich dla potrzeb podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji albo podziemnego składowania odpadów;
- regionalnych badań budowy geologicznej kraju;
- regionalnych prac kartografii geologicznej;

**obektów budownictwa wodnego o wysokości piętrzenia przekraczającej 5 m.**

**Do ministra właściwego do spraw środowiska należą także sprawy związane z zatwierdzaniem dokumentacji geologiczno-inwestycyjnej złoża węglowodorów.**



## 4.4.2. ORGANY ADMINISTRACJI GEOLOGICZNEJ – KOMPETENCJE

**Organem administracji geologicznej pierwszej instancji jest marszałek województwa**

**„Do starosty jako organu administracji geologicznej pierwszej instancji należą sprawy związane z zatwierdzaniem projektów robót geologicznych oraz dokumentacjami geologicznymi (...) dotyczące:**

(...)

2) ujęć wód podziemnych, których przewidywane lub ustalone zasoby nie przekraczają 50 m<sup>3</sup>/h;

3) badań geologiczno-inżynierskich wykonywanych na potrzeby zagospodarowania przestrzennego gminy oraz warunków posadawiania obiektów budowlanych, z wyłączeniem ponadwojewódzkich inwestycji liniowych;

4) odwodnień budowlanych o wydajności nieprzekraczającej 50 m<sup>3</sup>/h;

(...)

6) warunków hydrogeologicznych w związku z zamierzonym wykonywaniem przedsięwzięć mogących negatywnie oddziaływać na wody podziemne, w tym powodować ich zanieczyszczenie, dotyczących przedsięwzięć zaliczonych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których obowiązek sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko może być wymagany, z wyłączeniem przedsięwzięć mogących negatywnie oddziaływać na wody lecznicze oraz ponadwojewódzkich inwestycji liniowych.” (Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze – Art. 80 ust. 1 i 161 ust. 2 Dz.U. 2011 nr 163 poz. 981)

## 4.4.2. ORGANY ADMINISTRACJI GEOLOGICZNEJ – KOMPETENCJE

**Państwowa służba geologiczna wykonuje następujące zadania państwa w zakresie geologii (rozdz. 3 art. 162.):**

- inicjuje, koordynuje i wykonuje zadania, zmierzające do rozpoznania budowy geologicznej kraju, w tym prac o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej, w szczególności dla odnowienia bazy surowcowej kraju, ustalania zasobów złóż kopalin, a także dla ochrony środowiska;
  - prowadzi centralne archiwum geologiczne;
  - gromadzi, udostępnia, przetwarza i archiwizuje informację geologiczną;
  - prowadzi bazy danych geologicznych;
  - sporządza krajowy bilans zasobów kopalin;
- (...)
- koordynuje i wykonuje prace z zakresu kartografii geologicznej oraz wykonuje prace pilotażowe z tego zakresu;
  - koordynuje zadania z zakresu ochrony georóżnorodności oraz geologii środowiskowej;
  - rozpoznaje i monitoruje zagrożenia geologiczne;
  - dokonuje sprawdzenia prawidłowości poboru próbek z wykonania robót geologicznych oraz wykonuje inne czynności pomocnicze na podstawie odrębnego upoważnienia właściwego organu administracji geologicznej.

## 4.4.2. ORGANY ADMINISTRACJI GEOLOGICZNEJ – KOMPETENCJE

**Organy administracji geologicznej** oraz **państwowa służba geologiczna** gromadzą, ewidencjonują, archiwizują, chronią i udostępniają informację geologiczną. (art. 98.).

Za udostępnienie informacji geologicznej podmioty pobierają opłatę uwzględniającą koszty utrwalenia i przekazania informacji, z zastrzeżeniem możliwości odstąpienia od pobierania opłat w sytuacji, gdy koszty pobrania i zaksięgowania opłaty byłyby wyższe niż opłata uiszczana z tego tytułu.

Przypadki dotyczące odstąpienia od pobierania opłat do określonej wysokości ogłasza się w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego właściwy organ oraz w Biuletynie Informacji Publicznej **Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego**.

Za udostępnienie informacji geologicznej wymagającej dodatkowego przetworzenia, podmioty pobierają opłatę uwzględniającą koszty przetworzenia, przygotowania, utrwalenia i przekazania informacji w określony sposób lub w określonej formie.

**Udostępnione informacje nie mogą być wykorzystywane w celach komercyjnych ani przekazywane innym podmiotom.**

**Państwowy Instytut Geologiczny  
Państwowy Instytut Badawczy**

**JEDNOSTKI REGIONALNE** 

**Oddział Dolnośląski  
Oddział Geologii Morza  
Oddział Górnośląski  
Oddział Karpacki  
Oddział Pomorski  
Oddział Świętokrzyski**

### 4.4.3. DOKUMENTACJA GEOLOGICZNA

**Dokumentacja geologiczna i informacja geologiczna** dotyczy (rozd. 2 art. 88.):

- wyników prac geologicznych wraz z ich interpretacją, określeniem stopnia osiągnięcia zamierzonego celu wraz z uzasadnieniem, przedstawionej w **dokumentacji geologicznej**,
- dokumentacji geologicznej stanowiącej:
  - **dokumentację hydrogeologiczną**;
  - **dokumentację geologiczno-inżynierską**.

### 4.4.4. DOKUMENTACJA HYDROGEOLOGICZNA

**Dokumentacja hydrogeologiczna** w zależności od celu jej sporządzenia powinna zawierać następujące informacje:

1. budowę geologiczną i warunki hydrogeologiczne badanego obszaru;
2. warunki występowania wód podziemnych z charakterystyką warstw wodonośnych określonego poziomu;
3. możliwości poboru wód;
4. określone granice projektowanych stref ochronnych ujęć wód podziemnych oraz obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych;
5. opis przedsięwzięć niezbędnych do ochrony środowiska, w tym dotyczących nieruchomości gruntowych, związanych z działalnością, na potrzeby której sporządzana jest dokumentacja.

## 4.4.5. DOKUMENTACJA GEOLOGICZNO-INŻYNIERSKA

**Dokumentację geologiczno-inżynierską** sporządza się w celu określenia warunków geologiczno-inżynierskich na potrzeby (art. 91.):

- zagospodarowania przestrzennego;
- posadawiania obiektów budowlanych.

**Dokumentacja geologiczno-inżynierska** określa w szczególności:

1. budowę geologiczną, warunki geologiczno-inżynierskie i hydrogeologiczne podłoża budowlanego lub określonej przestrzeni;
2. przydatność badanego terenu do realizacji zamierzonych przedsięwzięć;
3. prognozę zmian w środowisku, które mogą powstać na skutek realizacji, funkcjonowania oraz likwidacji zamierzonych przedsięwzięć (jeżeli nie istnieje obowiązek sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko zgodnie z odrębnymi przepisami).



#### 4.4.6. PROJEKT ROBÓT GEOLOGICZNYCH

---

**Zakres projektu robót geologicznych powinien zawierać:**

1. cel planowanych robót i sposób jego osiągnięcia;
2. rodzaj dokumentacji geologicznej, która ma być wynikiem robót geologicznych;
3. harmonogram robót geologicznych;
4. obszar/przestrzeń, w obrębie których mają być wykonywane roboty geologiczne;
5. wskazanie przedsięwzięć koniecznych ze względu na ochronę środowiska, w tym wód podziemnych (np.: sposób likwidacji wyrobisk, otworów wiertniczych, rekultywacji gruntów, zapobieżenie szkodom powstałym wskutek wykonywania planowanych robót).

**Dokumentację geologiczną należy przedłożyć właściwemu organowi administracji geologicznej w 4 egzemplarzach w postaci papierowej oraz w 4 egzemplarzach w postaci elektronicznej na informatycznych nośnikach danych (art. 93.1.).**

## 4.4.7. DOKUMENTACJA – PRZYKŁADOWY SPIS ZAWARTOŚCI

### **Dokumentacja geologiczno-inżynierska dla ustalenia warunków geologiczno-inżynierskich dla potrzeb zabezpieczenia osuwiska w ciągu drogi... (nazwa drogi).**

#### Część opisowa

1. Wstęp
2. Zleceniodawca i Inwestor
3. Charakterystyka inwestycji
4. Zakres wykonywanych prac
5. Lokalizacja obszaru badań (geograficzna i administracyjna)
6. Charakterystyka obszaru badań
7. Budowa geologiczna i warunki hydrogeologiczne
8. Charakterystyka geomorfologiczna
9. Obliczenia stateczności skarp i stoków
10. Podsumowanie i wnioski końcowe
11. Literatura i normy branżowe
12. Karta informacyjna dokumentacji geologiczno-inżynierskiej
13. Decyzja zatwierdzająca projekt robót geologicznych

#### Część rysunkowa

1. Mapa pogłądowa w skali ...
2. Fragment Mapy Geologicznej Polski dotyczący przedmiotowego obszaru w skali ...
3. Mapa geologiczno-inżynierska w skali ...
4. Mapa zagospodarowania przestrzennego przedmiotowego obszaru w skali ...
5. Zestawienie parametrów geotechnicznych
6. Przekroje geologiczno-inżynierskie: 1-1, 2-2, ...
7. Karty dokumentacyjne otworów badawczych
8. Zestawienie obliczeń stateczności zbocza
9. Zestawienie krzywych granulometrycznych
10. Dokumentacja fotograficzna
11. Opinia Państwowego Instytutu Geologicznego w ...
12. Decyzja starosty... zatwierdzającego dokumentację geologiczno-inżynierską
13. Opinie – zgodnie ze specyfiką opracowania

#### 4.4.8. DECYZJA ZATWIERDZAJĄCA PROJEKT ROBÓT GEOLOGICZNYCH (GEOLOGICZNO-INŻYNIERSKICH)

##### Organ wydający decyzję – struktura dokumentu

<b>Symbol i numer ewidencyjny sprawy</b>	<b>Miejsce i data wydania decyzji</b>
<b>Oznaczenie organu wydającego decyzję</b>	
<b>Podstawa prawna</b>	
<b>Decyzja</b>	
<b>Rozstrzygnięcie</b>	
<b>Uzasadnienie</b>	
<b>Okres obowiązywania decyzji</b>	
<b>Informacja o możliwości odwołania się od decyzji</b>	
<b>Oznaczenie stron postępowania</b>	<b>Autor projektu decyzji</b>
	<b>Podpis upoważnionego przedstawiciela organu</b>

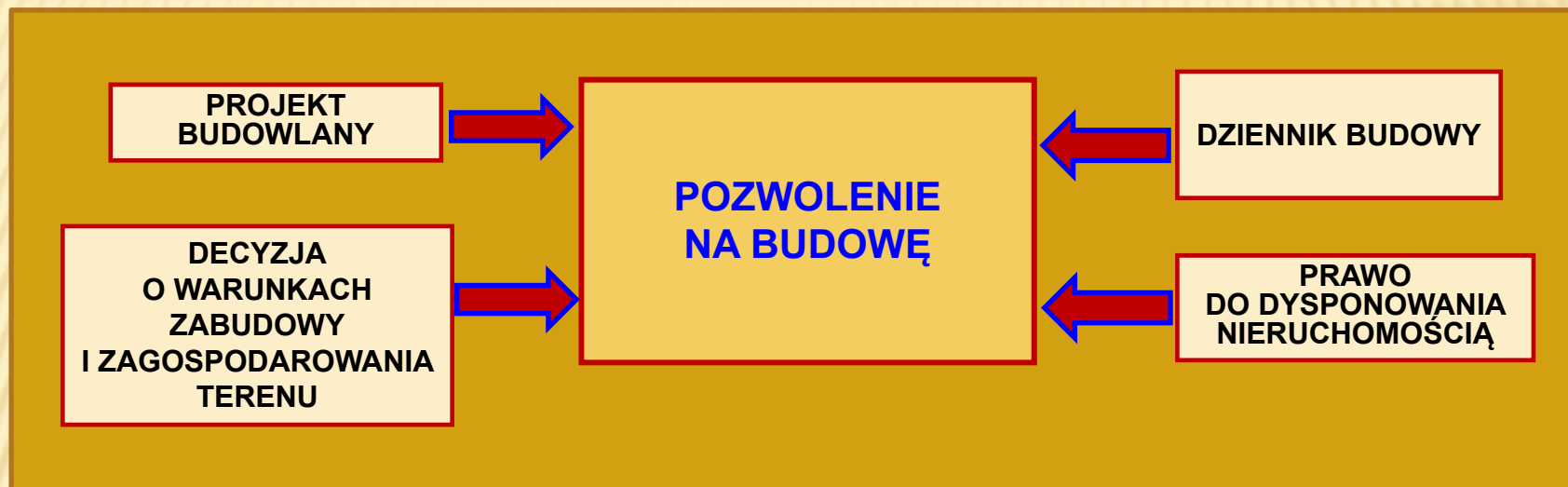


#### 4.4.8. DECYZJA ZATWIERDZAJĄCA PROJEKT ROBÓT GEOLOGICZNYCH (GEOLOGICZNO-INŻYNIERSKICH)

**Organ właściwy administracji** geologicznej zobowiązany jest do przesyłania kopii decyzji dotyczących dokumentacji geologicznych (art. 94.1.):

- **organom wykonawczym jednostek samorządu terytorialnego**, których terytoriów dotyczy dokumentacja geologiczna;
- **właściwemu terenowemu organowi administracji morskiej** – jeżeli dokumentacja geologiczna dotyczy obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej;
- **właściwemu dyrektorowi regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie** – w przypadku dokumentacji hydrogeologicznej;
- **pozostałym właściwym miejscowo organom administracji geologicznej**, załączając po 1 egzemplarzu dokumentacji geologicznej w postaci papierowej i postaci elektronicznej;
- **właściwym miejscowo wojewodom.**

## 5. DOKUMENTACJA WARUNKUJĄCA ROZPOCZĘCIE PROCESU BUDOWLANEGO



### Dokumenty niezbędne do rozpoczęcia robót budowlanych:

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Budownictwa w sprawie wzorów: wniosku o pozwolenie na budowę lub rozbiórkę, zgłoszenia budowy i przebudowy budynku mieszkalnego jednorodzinnego, oświadczenia o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane oraz decyzji o pozwoleniu na budowę lub rozbiórkę z dnia 24 sierpnia 2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1493)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY(1) z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego na podstawie art. 64 ust. 4 Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz.U. z 2000 r. nr 106 poz. 1126 z późn. zm.(2))

## 5.1. POZWOLENIE NA BUDOWĘ – WYMÓG UZYSKANIA POZWOLENIA

### POZWOLENIE NA BUDOWĘ

Większość prac budowlanych wymaga od inwestora uzyskania pozwolenia na budowę.

Niektóre rodzaje obiektów i prac budowlanych nie wymagają decyzji o pozwoleniu na budowę, podlegają jedynie zgłoszeniu do odpowiednich władz.

Są obiekty i prace budowlane nie wymagające ani pozwolenia, ani zgłoszenia. Ustawa Prawo budowlane precyzyjnie wymienia wszystkie tego typu przedsięwzięcia (art. 29-31).

W zakresie **inwestycji związanych z ochroną środowiska i gospodarką wodną** wymagających jedynie **zgłoszenia** właściwemu organowi administracji architektoniczno-budowlanej należy wymienić:

- **budowę obiektów gospodarczych** związanych z produkcją rolną i uzupełniających zabudowę zagrodową w ramach istniejącej działki siedliskowej (m.in. **szczelnych zbiorników** na gnojówkę lub gnojowicę o pojemności do 25 m<sup>3</sup>);
- **budowę indywidualnych przydomowych oczyszczalni ścieków** o wydajności do 7,5 m<sup>3</sup> na dobę;
- **budowę obiektów budowlanych piętrzących wodę i upustowych** o wysokości piętrzenia poniżej 1 m poza rzekami żeglownymi oraz poza obszarem parków narodowych, rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych oraz ich otulin;
- **budowę opasek brzegowych** oraz innych sztucznych, powierzchniowych lub liniowych umocnień brzegu morskiego, brzegu morskich wód wewnętrznych, niestanowiących konstrukcji oporowych;
- **przyłącza do budynków:** elektroenergetycznych, **wodociągowych, kanalizacyjnych, gazowych, ciepłych** i telekomunikacyjnych;
- **remont istniejących obiektów budowlanych** z wyjątkiem obiektów wpisanych do rejestru zabytków, jeżeli **nie obejmuje on zmiany** lub wymiany elementów konstrukcyjnych obiektu ... albo **zabezpieczenia przed** wpływami eksploatacji górniczej lub **powodzią**;
- **przebudowę i remont przyłączy do budynku:** elektroenergetycznych, **wodociągowych, kanalizacyjnych, gazowych, ciepłych** i telekomunikacyjnych;
- **remont obiektów regulacji rzek.**

## 5.1. POZWOLENIE NA BUDOWĘ – WYMÓG UZYSKANIA POZWOLENIA

### POZWOLENIE NA BUDOWĘ

- **wykonanie i remont urządzeń melioracji szczegółowych** z wyjątkiem:
  - ziemnych stawów hodowlanych,
  - urządzeń melioracji wodnych szczegółowych usytuowanych w granicach parków narodowych, rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych oraz ich otulin;
- **wykonanie i remont ujęć wód śródlądowych** powierzchniowych o wydajności poniżej 50 m<sup>3</sup>/h oraz obudowy ujęć wód podziemnych,
- **przebudowa i remont sieci** telekomunikacyjnych, elektroenergetycznych, **wodociągowych, kanalizacyjnych** i ciepłych **przewodzonych po dotychczasowych trasach**,
- **wykonywanie podczyszczeniowych robót czerpalnych** polegających na usunięciu splotów dna, powstałych w czasie użytkowania basenów i kanałów portowych oraz torów wodnych w stosunku do głębokości technicznych (eksploatacyjnych) i nachyleń skarp podwodnych akwenu, objętych uprzednio uzyskanym pozwoleniem wodnoprawnym i pozwoleniem na wykonywanie robót czerpalnych.

## 5.2. WNIOSEK O POZWOLENIE NA BUDOWĘ – NIEZBĘDNE DOKUMENTY

**Pozwolenie na budowę** jest decyzją administracyjną zezwalającą na rozpoczęcie i prowadzenie budowy.

Budowa, na którą nie jest wymagane pozwolenie musi być jednak zgłoszona do odpowiedniego organu administracji.

**Decyzja o pozwoleniu na budowę** wygasa, jeżeli budowa nie została rozpoczęta przed upływem 3 lat od dnia, w którym decyzja ta stała się ostateczna lub budowa została przerwana na czas dłuższy niż 3 lata.

W celu uzyskania pozwolenia na budowę należy złożyć wniosek w starostwie powiatowym w wydziale architektury i budownictwa (nazwa może się różnić w poszczególnych powiatach).

### **Wniosek o pozwolenie na budowę zawiera:**

– Pismo przewodnie, tzw. wniosek o pozwolenie na budowę

oraz

– Załączniki:

- **projekt budowlany** wraz z opiniami, uzgodnieniami, pozwoleniami i innymi dokumentami wymaganymi przepisami szczególnymi,
- oświadczenie o posiadanym **prawie do dysponowania nieruchomością** na cele budowlane,
- **decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu**, jeżeli jest ona wymagana zgodnie z przepisami o zagospodarowaniu przestrzennym,
- dodatkowe dokumenty obowiązujące w przypadkach szczególnych (np. obiektów zakładów górniczych oraz obiektów usytuowanych na terenach zamkniętych).

## 5.2.1. PROJEKT BUDOWLANY

### PROJEKT BUDOWLANY

#### **ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROZWOJU**

z dnia 11 września 2020 r.

**w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego**

(Dz.U. z 2020 r. poz. 1609)

określa szczegółowy zakres i formę projektu budowlanego, nie ograniczając zakresu opracowań projektowych w stadiach poprzedzających opracowanie projektu budowlanego, wykonywanych równocześnie, w szczególności projektu technologicznego oraz na potrzeby związane z wykonywaniem robót budowlanych.

### **Elementy projektu**

Na stronie tytułowej projektu budowlanego należy zamieścić:

- 1) nazwę, adres i kategorię obiektu budowlanego oraz jednostkę ewidencyjną, obręb i numery działek ewidencyjnych, na których obiekt jest usytuowany;
- 2) imię i nazwisko lub nazwę inwestora oraz jego adres;
- 3) nazwę i adres jednostki projektowania;

## 5.2.1. PROJEKT BUDOWLANY

### PROJEKT BUDOWLANY

- 4) imię, nazwisko, numer uprawnień, specjalność, podpis projektanta, imiona i nazwiska osób, posiadających uprawnienia budowlane do projektowania w odpowiedniej specjalności, opracowujących poszczególne części projektu budowlanego wraz z określeniem zakresu ich opracowania, specjalności i numeru posiadanych uprawnień budowlanych oraz datę opracowania i podpisy;
- 5) spis zawartości projektu budowlanego wraz z wykazem załączonych do projektu wymaganych przepisami szczególnymi uzgodnień, pozwoleń lub opinii, także specjalistycznych oraz stosownie do potrzeb, oświadczeń właściwych jednostek organizacyjnych,

oraz:

- projekt zagospodarowania terenu obejmujący: granice działki, usytuowanie, obrys i układy istniejących i projektowanych obiektów budowlanych, sieci uzbrojenia terenu, sposób odprowadzania lub oczyszczania ścieków, układ komunikacyjny i układ zieleni ze wskazaniem charakterystycznych elementów, wymiarów, rzędnych i odległości,
- projekt architektoniczno-budowlany określający funkcję, formę i konstrukcję obiektu budowlanego, jego charakterystykę energetyczną i ekologiczną oraz proponowane niezbędne rozwiązania techniczne, a także materiałowe, ukazujące zasady nawiązania do otoczenia,
- stosownie do potrzeb: oświadczenia właściwych jednostek o zapewnieniu dostaw energii, wody, ciepła i gazu, odbioru ścieków oraz o warunkach przyłączenia obiektu do sieci wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych, elektroenergetycznych, telekomunikacyjnych oraz dróg lądowych.

## 5.2.1. PROJEKT BUDOWLANY

### PROJEKT BUDOWLANY

#### **Metryka**

Na rysunkach wchodzących w skład projektu budowlanego należy umieścić metrykę projektu zawierającą:

- 1) nazwę i adres obiektu budowlanego;
- 2) tytuł (nazwę), skalę i numer rysunku;
- 3) imię i nazwisko projektanta (projektantów), specjalność i numer uprawnień budowlanych;
- 4) datę i podpis.

Projekt obiektu budowlanego przeznaczony do wielokrotnego zastosowania, może być zastosowany jako projekt architektoniczno-budowlany przez projektanta obiektu budowlanego, po dostosowaniu do ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy albo decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

#### **Systematyka**

Wszystkie strony i arkusze stanowiące części projektu budowlanego oraz załączniki do projektu powinny być ponumerowane. Części projektu budowlanego odrębnie opracowane oraz załączniki powinny mieć numerację zgodną ze spisem zawartości tego projektu.



## 5.2.2. DECYZJA O WARUNKACH ZABUDOWY I ZAGOSPODAROWANIA TERENU

### DECYZJA O WARUNKACH ZABUDOWY I ZAGOSPODAROWANIA TERENU

Decyzja o warunkach zabudowy nie rodzi praw do terenu oraz nie narusza prawa własności i uprawnień osób trzecich.

Ustalenia decyzji są wiążące dla organu wydającego pozwolenie na budowę.

**Decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu określają (art. 54.):**

- 1) rodzaj inwestycji;
- 2) warunki i szczegółowe zasady zagospodarowania terenu oraz jego zabudowy wynikające z przepisów odrębnych, a w szczególności w zakresie:
  - warunków i wymagań ochrony i kształtowania ładu przestrzennego,
  - ochrony środowiska i zdrowia ludzi oraz dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
  - obsługi w zakresie infrastruktury technicznej i komunikacji,
  - wymagań dotyczących ochrony interesów osób trzecich,
  - ochrony obiektów budowlanych na terenach górniczych;
- 3) linie rozgraniczające teren inwestycji, wyznaczone na mapie w odpowiedniej skali.

**Decyzja** musi zawierać:

- oznaczenie organu, który ją wydał, datę wydania,
- oznaczenie stron,
- podstawę prawną,
- uzasadnienie,
- pouczenie o możliwości odwołania,
- podpis upoważnionego przedstawiciela organu.

## 5.2.3. OŚWIADCZENIE O POSIADANYM PRAWIE DO DYSPONOWANIA NIERUCHOMOŚCIĄ

### PRAWO DO DYSPONOWANIA NIERUCHOMOŚCIĄ

**Prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane** – tytuł prawny wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, zarządu, ograniczonego prawa rzeczowego albo stosunku zobowiązaniowego, przewidującego uprawnienia do wykonywania robót budowlanych.

#### **Wniosek o wydanie decyzji powinien zawierać:**

- określenie granic terenu objętego wnioskiem przedstawionych na kopii mapy zasadniczej, obejmującej teren, którego wniosek dotyczy i najbliższe otoczenie tego terenu,
- sposób oraz charakterystykę zabudowy i zagospodarowania terenu,
- zapotrzebowanie na wodę, energię i sposobu odprowadzenia ścieków oraz innych potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej, a w szczególnych przypadkach sposobu unieszkodliwiania odpadów,
- określenie wpływu inwestycji na środowisko naturalne,
- wykaz właścicieli terenu, na którym planowana jest inwestycja oraz właścicieli terenów przyległych do tego terenu.

## 5.2.4. KOMPETENCJE WŁAŚCIWYCH ORGANÓW DO SPRAW WYDANIA POZWOLENIA NA BUDOWĘ

### Organ właściwy

#### Wojewoda

Wszystkie sprawy **w drugiej instancji jako organ wyższego stopnia** w stosunku do starosty.

Obiekty i roboty budowlane usytuowane na terenie pasa technicznego, portów i przystani morskich, morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej oraz innych terenach przeznaczonych do utrzymania ruchu i transportu morskiego.

**Obiekty i roboty budowlane hydrotechniczne piętrzące, upustowe, regulacyjne, melioracje podstawowe oraz kanały i inne obiekty, służące kształtowaniu zasobów wodnych i korzystaniu z nich wraz z obiektami towarzyszącymi.**

Obiekty i roboty budowlane **dróg publicznych krajowych i wojewódzkich** wraz z obiektami i urządzeniami służącymi do utrzymania tych dróg i transportu drogowego oraz sytuowanymi w granicach pasa drogowego sieciami uzbrojenia terenu – niewiązanymi z użytkowaniem drogi, a w odniesieniu do dróg ekspresowych i autostrad wraz z obiektami i urządzeniami obsługi podróżnych, pojazdów i przesyłek.

Obiekty i roboty budowlane usytuowane na **obszarze kolejowym**.

Obiekty i roboty budowlane **lotnisk cywilnych** wraz z obiektami i urządzeniami towarzyszącymi.

Obiekty i roboty budowlane usytuowane na **terenach zamkniętych**.

#### Starosta

Wszystkie pozwolenia i zgłoszenia **oprócz tych, które ma w swych kompetencjach wojewoda**

## 5.3. WYMAGANE UZGODNIENIA, POZWOLENIA I OPINIE

### 5.3.1. POZWOLENIE WODNOPRAWNE

**Pozwolenie wodnoprawne** jest podstawowym prawno-administracyjnym instrumentem zarządzania wodami, reglamentującym i uściślającym warunki korzystania z wód powierzchniowych i podziemnych. Wymóg uzyskania pozwolenia wodnoprawnego jest wprowadzony poprzez **ustawę Prawo wodne (art. 122–141)** oraz **ustawę Prawo ochrony środowiska**.

Zgodnie z **ustawą Prawo wodne** pozwolenie wodnoprawne jest wymagane na:

#### **szczególne korzystanie z wód:**

- pobór oraz odprowadzanie wód powierzchniowych lub podziemnych (w ilości większej niż 5 m<sup>3</sup> na dobę),
- wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, jeżeli ich ilość jest większa niż 5 m<sup>3</sup> na dobę,
- przerzuty wody oraz sztuczne zasilanie wód podziemnych,
- piętrzenie oraz retencjonowanie śródlądowych wód powierzchniowych,
- korzystanie z wód do celów energetycznych,
- wydobywanie z wód kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów, a także wycinanie roślin z wód lub brzegu.

### 5.3.1. POZWOLENIE WODNOPRAWNE

---

#### **Pozwolenie wodnoprawne określa:**

- cel i zakres dozwolonego korzystania z wód,
- wielkości dozwolonego poboru,
- ilość, stan i skład odprowadzanych ścieków,
- obowiązek wykonania i utrzymywania wodnych urządzeń pomiarowych,
- obowiązki niezbędne dla ochrony wód,
- prawa przysługujące innym podmiotom, czas obowiązywania – oznaczony zmianą, przejęcie, wygaśnięcie, cofnięcie (z odszkodowaniem lub bez).

Zgodnie z **ustawą Prawo wodne** pozwolenie wodnoprawne jest wymagane na **wykonanie urządzeń wodnych w szczególności:**

- budowli: piętrzących, upustowych, przeciwpowodziowych i regulacyjnych, a także polderów przeciwpowodziowych, kanałów i rowów,
- zbiorników, obiektów zbiorników i stopni wodnych,
- stawów,
- obiektów służących do ujmowania wód powierzchniowych oraz podziemnych,
- obiektów energetyki wodnej,
- wylotów urządzeń kanalizacyjnych służących do wprowadzania ścieków do wód,
- stałych urządzeń służących do połowu ryb lub do pozyskiwania innych organizmów wodnych,
- murów oporowych, bulwarów, nabrzeży, pomostów, przystani, kąpielisk,
- stałych urządzeń służących do dokonywania przewozów międzybrzegowych.

### 5.3.1. POZWOLENIE WODNOPRAWNE

---

Zgodnie z **ustawą Prawo wodne** pozwolenie wodnoprawne jest wymagane na:

- **rolnicze wykorzystanie ścieków w zakresie nieobjętym zwykłym korzystaniem z wód,**
- **długotrwałe obniżenie poziomu zwierciadła wody podziemnej,**
- **piętrzenie wody podziemnej,**
- **gromadzenie ścieków oraz odpadów w obrębie obszarów górniczych utworzonych dla wód leczniczych,**
- **odwodnienie obiektów lub wykopów budowlanych oraz zakładów górniczych,**
- **wprowadzanie do wód powierzchniowych substancji hamujących rozwój glonów,**
- **wprowadzanie do urządzeń kanalizacyjnych ścieków przemysłowych, zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego,**
- **na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią:**
  - **gromadzenie ścieków, a także innych materiałów, prowadzenie odzysku lub unieszkodliwianie odpadów,**
  - **wznoszenie obiektów budowlanych oraz wykonywanie innych robót,**
  - **wydobywanie kamienia, żwiru, piasku, innych materiałów oraz ich składowanie.**

### 5.3.1. POZWOLENIE WODNOPRAWNE

---

Zgodnie z **ustawą Prawo wodne** pozwolenie wodnoprawne nie jest wymagane na:

- uprawianie żeglugi na śródlądowych drogach wodnych,
- holowanie oraz spław drewna,
- wydobywanie kamienia, żwiru, piasku, innych materiałów oraz wycinanie roślin w związku z utrzymywaniem wód, szlaków żeglownych oraz remontem urządzeń wodnych,
- wykonanie pilnych prac zabezpieczających w okresie powodzi,
- wykonywanie urządzeń wodnych do poboru wód podziemnych na potrzeby zwykłego korzystania z wód z ujęć o głębokości do 30 m,
- odwadnianie obiektów lub wykopów budowlanych, jeżeli zasięg leja depresji nie wykracza poza granice terenu, którego zakład jest właścicielem,
- rybackie korzystanie ze śródlądowych wód powierzchniowych,
- pobór wód powierzchniowych lub podziemnych w ilości nieprzekraczającej 5 m<sup>3</sup> na dobę,
- odprowadzanie wód z wykopów budowlanych lub z próbnych pompowań otworów hydrogeologicznych,
- pobór i odprowadzanie wód w związku z wykonywaniem odwiertów lub otworów strzałowych przy użyciu płuczki wodnej na cele badań sejsmicznych,
- odbudowę, rozbudowę, przebudowę lub rozbiórkę urządzeń pomiarowych służb państwowych na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią,

ale **podlegają zgłoszeniu do właściwego organu ochrony środowiska.**

### 5.3.1. POZWOLENIE WODNOPRAWNE

---

**Pozwolenie wodnoprawne jest decyzją administracyjną:**

- postępowanie administracyjne (rozprawa wodnoprawna)
- organ wydający pozwolenie – starosta, marszałek, dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej (na terenach zamkniętych)

**Decyzję o udzieleniu pozwolenia wodnoprawnego (lub jego odmowie) organ podejmuje po przeprowadzeniu postępowania wodnoprawnego.** Postępowanie zmierzające do wydania pozwolenia wodnoprawnego jest postępowaniem administracyjnym, toczącym się w trybie określonym w KPA z uwzględnieniem szczególnych przepisów proceduralnych, zawartych w Prawie wodnym i **jest wszczynane jedynie na wniosek** zainteresowanego otrzymaniem tego pozwolenia.

**strony postępowania:**

- wnioskodawca,
- dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej,
- właściciel wody,
- właściciele urządzeń wodnych,
- społeczeństwo – ustawa o udostępnianiu informacji.



### 5.3.1.1. KOMPETENCJE WŁAŚCIWYCH ORGANÓW DO SPRAW WYDANIA POZWOLENIA WODNOPRAWNEGO

**Organem właściwym do wydawania pozwoleń wodnoprawnych jest:**

#### **Wojewoda**

Szczególne korzystanie z wód (wykonywanie urządzeń wodnych), dla których wymagany jest raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko oraz z eksploatacją instalacji i urządzeń wodnych zlokalizowanych **na terenach tych inwestycji.**

**Korzystanie z wód i wykonywanie urządzeń wodnych w zbiornikach zaporowych zlokalizowanych na wodach płynących, dla których jest wymagane sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko.**

Wykonanie urządzeń wodnych zabezpieczających przed powodzią oraz przerzuty wody i wykonanie niezbędnych do tego urządzeń wodnych.

Gromadzenie ścieków, prowadzenie odzysku lub unieszkodliwianie odpadów, wznoszenie obiektów budowlanych i wykonywanie innych robót, wydobywanie kamienia, żwiru, piasku, innych materiałów i ich składowanie **na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią.**

Wydobywanie z wód powierzchniowych kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów.

Wprowadzanie do urządzeń kanalizacyjnych ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska, pochodzących z eksploatacji instalacji, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko jest wymagane.

Wszystkie wymagane dla przedsięwzięcia, **jeżeli przedsięwzięcie wymaga kilku pozwoleń i jeżeli wojewoda jest organem właściwym do wydania chociaż jednego** z tych pozwoleń.

Wspólne korzystanie z wód przez kilka zakładów, jeżeli wojewoda jest organem właściwym do wydania pozwolenia wodnoprawnego dla jednego z zakładów.

Szczególne korzystanie z wód lub wykonanie urządzeń wodnych odbywa się **na terenach zamkniętych** (zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska).

#### **Starosta**

Szczególne korzystanie z wód lub wykonywanie urządzeń wodnych oprócz przypadków zaliczonych do kompetencji wojewody.

#### **umowa z RZGW**

Korzystanie z wód do celów rybackich.

### 5.3.1.1. KOMPETENCJE WŁAŚCIWYCH ORGANÓW DO SPRAW WYDANIA POZWOLENIA WODNOPRAWNEGO

#### **Pierwszeństwo w uzyskaniu pozwolenia mają:**

- zakłady zaopatrujące w wodę ludność,
- zakłady, których korzystanie z wód przyczyni się do zwiększenia naturalnej lub sztucznej retencji wód lub poprawy stosunków biologicznych w środowisku wodnym.

#### **Odmowa pozwolenia ma miejsce, jeśli zostanie stwierdzone:**

- naruszenie ustaleń warunków korzystania z wód regionu wodnego lub warunków korzystania z wód zlewni;
- naruszenie ustaleń MPZP, decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz decyzji o warunkach zabudowy;
- naruszenie wymagań ochrony zdrowia ludzi, środowiska i dóbr kultury wpisanych do rejestru zabytków oraz wynikających z odrębnych przepisów;
- projektowanie sposobu korzystania z wody dla celów energetyki wodnej nie zapewni wykorzystania potencjału hydroenergetycznego w sposób technicznie i ekonomicznie uzasadniony.

**Warunki korzystania z wód regionu wodnego** są podstawowym dokumentem planistycznym dla regionu wodnego, który będzie sporządzany przez regionalne zarządy gospodarki wodnej. **Ustalenia tego dokumentu powinny być uwzględnione w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego**, dlatego jeśli inwestor posiada wypis z planu to planowane przedsięwzięcie powinno być w zgodzie z jego ustaleniami.

### 5.3.1.2. USTALENIA W POZWOLENIU WODNOPRAWNYM

#### **Pozwolenie wodnoprawne jest udzielane na czas określony:**

- pozwolenie wodnoprawne na szczególne korzystanie z wód wydaje się na okres nie dłuższy niż 20 lat;
- pozwolenie wodnoprawne na wprowadzanie ścieków do wód lub ziemi wydaje się na okres nie dłuższy niż 10 lat;
- pozwolenie wodnoprawne na wprowadzanie do wód lub do urządzeń kanalizacyjnych, będących własnością innych podmiotów, ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego określone w rozporządzeniu wykonawczym do ustawy wydaje się na okres nie dłuższy niż 4 lata;
- pozwolenie na wycinanie roślin oraz wydobywanie kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów z wód lub z obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią wydaje się na okres nie dłuższy niż 5 lat;
- obowiązek ustalania czasu obowiązywania nie dotyczy pozwoleń wodnoprawnych na wykonanie urządzeń wodnych.

#### **W pozwoleniu wodnoprawnym ustala się:**

- cel i zakres korzystania z wód,
- warunki wykonywania uprawnień,
- obowiązki niezbędne ze względu na ochronę zasobów środowiska, interesów ludności i gospodarki.

### 5.3.1.2. USTALENIA W POZWOLENIU WODNOPRAWNYM

**Do obowiązków niezbędnych ze względu na ochronę zasobów środowiska, interesów ludności i gospodarki mogą być zaliczone na przykład:**

- ilość pobieranej lub odprowadzanej wody, w tym maksymalną ilość m<sup>3</sup> na godzinę i średnią ilość m<sup>3</sup> na dobę;
- sposób gospodarowania wodą (**charakterystyczne rzędne piętrzenia**, przepływy);
- ograniczenia wynikające z konieczności **zachowania przepływu nienaruszalnego w cieku**,
- ilość, stan i skład ścieków wykorzystywanych rolniczo;
- ilość, stan i skład ścieków wprowadzanych do wód, do ziemi, urządzeń kanalizacyjnych
- usytuowanie i warunki wykonania **urządzenia wodnego**;
- obowiązki wobec innych zakładów mających pozwolenie wodnoprawne lub uprawnionych do rybactwa, narażonych na szkody w związku z wykonywaniem tego pozwolenia wodnoprawnego;
- wykonanie urządzeń zapobiegających szkodom lub zmniejszających negatywne skutki wykonywania tego pozwolenia wodnoprawnego;
- **konieczne przedsięwzięcia ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko**;
- sposób i zakres prowadzenia pomiarów ilości i jakości pobieranej wody;
- sposób postępowania w przypadku uszkodzenia urządzeń pomiarowych;
- sposób postępowania w przypadku rozruchu, zatrzymania działalności bądź awarii urządzeń istotnych dla realizacji pozwolenia, a także rozmiar i warunki korzystania z wód i urządzeń wodnych w tych sytuacjach wraz z maksymalnym, dopuszczalnym czasem trwania tych warunków;
- **wskazanie zakazów, które będą obowiązywać w sąsiedztwie budowanego urządzenia wodnego i obszaru, na którym one obowiązują.**

### 5.3.1.2. USTALENIA W POZWOLENIU WODNOPRAWNYM

---

#### **W pozwoleniu wodnoprawnym dodatkowo może być wymagane ustalenie:**

- 1) prowadzenia pomiarów jakości wód podziemnych oraz wód płynących poniżej i powyżej miejsca zrzutu ścieków z określeniem częstotliwości i metod tych pomiarów,
- 2) wykonania robót lub uczestniczenia w kosztach utrzymania urządzeń wodnych stosownie do odnoszonych korzyści,
- 3) wykonania robót lub uczestniczenia w kosztach utrzymania wód stosownie do wzrostu tych kosztów w wyniku realizacji tego pozwolenia,
- 4) odtworzenia retencji przez budowę, służących do tego celu urządzeń wodnych lub realizację innych przedsięwzięć, jeżeli w wyniku realizacji pozwolenia wodnoprawnego nastąpi zmniejszenie naturalnej lub sztucznej retencji wód śródlądowych,
- 5) podjęcia działań, służących poprawie stanu zasobów ryb lub uczestniczenia w kosztach zarybiania wód powierzchniowych, jeżeli w wyniku realizacji pozwolenia wodnoprawnego nastąpi zmniejszenie populacji ryb lub utrudnienie ich migracji.

### 5.3.1.3. WNIOSEK – NIEZBĘDNE DOKUMENTY

#### Jeżeli:

- zakład, ujmujący wodę, a następnie odprowadzający do wód lub do ziemi ścieki oczyszczone, powinien posiadać **jedno wspólne pozwolenie wodnoprawne na pobór wód i zrzut ścieków**,
- w toku postępowania wodnoprawnego **nie można ustalić w jakim stopniu zamierzone korzystanie z wód może szkodliwie oddziaływać** na interesy ludności, gospodarki narodowej, środowiska, wówczas wydanie pozwolenia wodnoprawnego może być **uzależnione od wyniku stosownych ekspertyz**.

#### **Ponadto istotnym warunkiem przy opiniowaniu pozwolenia wodnoprawnego jest aby:**

- pozwolenie wodnoprawne **nie mogło naruszać warunków korzystania z wód regionu wodnego**, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz decyzji o warunkach zabudowy, wymagań ochrony zdrowia ludzi, środowiska i dóbr kultury wpisanych do rejestru zabytków oraz wynikających z odrębnych przepisów.

#### **Pozwolenie wodnoprawne wydaje się na wniosek, do którego dołącza się:**

- **operat wodnoprawny**;
- decyzję o lokalizacji inwestycji celu publicznego lub decyzję o warunkach zabudowy, jeżeli jest ona wymagana – w przypadku wniosku o wydanie pozwolenia wodnoprawnego na wykonanie urządzenia wodnego;
- opis prowadzenia zamierzonej działalności sporządzony w języku nietechnicznym.

#### 5.3.1.4. OPERAT WODNOPRAWNY – ZAWARTOŚĆ DOKUMENTU

##### **Część opisowa operatu wodnoprawnego:**

- oznaczenie zakładu ubiegającego się o wydanie pozwolenia, jego siedziby i adresu,
- wyszczególnienie:
  - 1) celu i zakresu zamierzonego korzystania z wód,
  - 2) rodzaju urządzeń pomiarowych oraz znaków żeglugowych,
  - 3) stanu prawnego nieruchomości usytuowanych w zasięgu oddziaływania zamierzonego korzystania z wód lub planowanych do wykonania urządzeń wodnych z podaniem siedzib i adresów ich właścicieli,
  - 4) obowiązków ubiegającego się o wydanie pozwolenia w stosunku do osób trzecich,
- charakterystykę wód objętych pozwoleniem wodnoprawnym,
- ustalenia, wynikające z warunków korzystania z wód regionu wodnego,
- określenie wpływu gospodarki wodnej zakładu na wody powierzchniowe oraz podziemne,
- planowany okres rozruchu i sposób postępowania w przypadku rozruchu, zatrzymania działalności bądź wystąpienia awarii lub uszkodzenia urządzeń pomiarowych oraz rozmiar, warunki korzystania z wód i urządzeń wodnych w tych sytuacjach,
- informację o formach ochrony przyrody utworzonych lub ustanowionych na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, występujących w zasięgu oddziaływania zamierzonego korzystania z wód lub planowanych do wykonania urządzeń wodnych.

#### 5.3.1.4. OPERAT WODNOPRAWNY – ZAWARTOŚĆ DOKUMENTU

##### **Część graficzna operatu wodnoprawnego zawiera:**

- plan urządzeń wodnych i zasięg oddziaływania zamierzonego korzystania z wód lub planowanych do wykonania urządzeń wodnych, z oznaczeniem nieruchomości wraz z ich powierzchnią, naniesiony na mapę sytuacyjno-wysokościową terenu,
- zasadnicze przekroje podłużne i poprzeczne urządzeń wodnych oraz koryt wody, płynącej w zasięgu oddziaływania tych urządzeń,
- schemat rozmieszczenia urządzeń pomiarowych oraz znaków żeglugowych,
- schemat funkcjonalny lub technologiczny urządzeń wodnych.

##### **PONADTO:**

##### **Jeśli operat jest sporządzany na potrzeby uzyskania pozwolenia wodnoprawnego na pobór wód, musi zawierać dodatkowe informacje dotyczące:**

- określenia wielkości poboru wody maksymalnego godzinowego i średniego dobowego,
- opisu technicznego urządzeń służących do poboru wody,
- określenia rodzajów urządzeń, służących do rejestracji oraz pomiaru poboru wody,
- określenia zakresu i częstotliwości wykonywania wymaganych analiz pobieranej wody.

##### **Jeśli operat jest sporządzany na potrzeby uzyskania pozwolenia wodnoprawnego na rolnicze wykorzystanie ścieków, musi zawierać dodatkowe informacje dotyczące:**

- ilości, składu i rodzaju ścieków,
- jednostkowych dawek ścieków i okresów ich stosowania,
- powierzchni i charakterystyki gruntów przeznaczonych do rolniczego wykorzystania ścieków.



#### 5.3.1.4. OPERAT WODNOPRAWNY – ZAWARTOŚĆ DOKUMENTU

**Jeśli operat jest sporządzany na potrzeby uzyskania pozwolenia wodnoprawnego na wprowadzanie ścieków do wód, ziemi lub do urządzeń kanalizacyjnych musi zawierać dodatkowe informacje dotyczące:**

- schematu technologicznego wraz z bilansem masowym i rodzajami wykorzystywanych materiałów, surowców i paliw istotnych z punktu widzenia wymagań ochrony środowiska,
- określenia ilości, stanu i składu ścieków lub minimalnego procentu redukcji zanieczyszczeń w ściekach lub – w przypadku ścieków przemysłowych – dopuszczalnych ilości zanieczyszczeń, w szczególności ilości substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego, wyrażone w jednostkach masy przypadających na jednostkę wykorzystywanego surowca, materiału, paliwa lub powstającego produktu oraz przewidywany sposób i efekt ich oczyszczania,
- wyników pomiarów ilości i jakości ścieków, jeżeli ich przeprowadzenie było wymagane,
- opisu instalacji i urządzeń służących do gromadzenia, oczyszczania oraz odprowadzania ścieków,
- określenia zakresu i częstotliwości wykonywania wymaganych analiz odprowadzanych ścieków oraz wód podziemnych lub wód powierzchniowych powyżej i poniżej miejsca zrzutu ścieków,
- opisu urządzeń służących do pomiaru oraz rejestracji ilości, stanu i składu odprowadzanych ścieków,
- opisu jakości wody w miejscu zamierzonego wprowadzania ścieków,
- informacji o sposobie zagospodarowania osadów ściekowych.

## 5.3.1.5. DOKUMENTACJA – PRZYKŁADOWY SPIS ZAWARTOŚCI

---

### I. CZĘŚĆ OPISOWA

#### 1. UBIEGAJĄCY SIĘ O POZWOLENIE WODOPRAWNE

O pozwolenie ubiega się:

.....

#### 2. PODSTAWA, ZAKRES OPRACOWANIA I WIADOMOŚCI OGÓLNE

Podstawę formalno-prawną niniejszego opracowania stanowi umowa nr ... z dnia ... zawarta pomiędzy ..., a firmą ... na wykonanie zadania np.: .....

Przedmiotem inwestycji jest .....

Przedmiotowa inwestycja wykonana zostanie **w jednym etapie realizacyjnym (lub wieloetapowo)**.

Opracowanie niniejsze spełnia wszystkie wymagania określone w ustawie Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 r. (Dz.U. 2017 poz. 1566, 2180 z późn. zm.).

Celem niniejszego opracowania będącego częścią projektu budowlanego jest uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego.

Zarządcą cieku jest .....

### 5.3.1.5. DOKUMENTACJA – PRZYKŁADOWY SPIS ZAWARTOŚCI

---

#### 3. MATERIAŁY WYKORZYSTANE PRZY OPRACOWANIU OPERATU

- .....
- .....
- .....

#### 4. CEL I ZAKRES ZAMIERZONEGO KORZYSTANIA Z WÓD ORAZ CEL I RODZAJ PLANOWANYCH DO WYKONANIA URZĄDZEŃ WODNYCH LUB ROBÓT

#### 5. RODZAJE URZĄDZEŃ POMIAROWYCH ORAZ ZNAKÓW ŻEGLUGOWYCH (ART. 409 UST. 1 PKT 2 LIT. C)

Na rozpatrywanym odcinku brak urządzeń pomiarowych oraz znaków żeglugowych, a projektowana inwestycja nie przewiduje instalacji takich urządzeń.

#### 6. RODZAJ I ZASIĘG ODDZIAŁYWANIA ZAMIERZONEGO KORZYSTANIA Z WÓD LUB PLANOWANYCH DO WYKONANIA URZĄDZEŃ WODNYCH

Zasięg oddziaływania zamierzonego korzystania z wód i planowanych do wykonania urządzeń wodnych oznaczono w części graficznej na rysunkach ..... – Plan urządzeń wodnych i zasięg oddziaływania zamierzonego korzystania z wód oraz planowanych do wykonania urządzeń wodnych.

#### 7. OBOWIĄZKI UBIEGAJĄCEGO SIĘ O POZWOLENIE WODNOPRAWNE W STOSUNKU DO OSÓB TRZECICH (ART. 409 UST. 2 PKT 2 LIT. F)

Przed przystąpieniem do robót budowlanych, inwestor zobowiązany jest zapoznać wykonawcę robót z treścią **operatu wodnoprawnego i pozwolenia wodnoprawnego**.

O terminie rozpoczęcia i zakończenia robót wykonawca zobowiązany jest powiadomić **administrатора cieków** oraz **właścicieli urządzeń wodnych**, zgodnie z ich wskazaniem w zestawieniu właścicieli.

#### **Warunki wynikające z pozwolenia wodnoprawnego:**

- utrzymanie w należyтым stanie technicznym oraz konserwacja urządzeń wodnych,
- prowadzenie robót i czynności z należyтą starannością pod nadzorem osoby uprawnionej,
- dokonywanie okresowych kontroli stanu technicznego zgodnie z obowiązującym Prawem budowlanym,
- usuwanie na bieżąco wszelkich nieprawidłowości stwierdzonych podczas przeglądów,
- usunięcie wszystkich szkód i pokrycia strat, jakie mogą się pojawić w czasie wykonywania robót,
- przywrócenia do stanu jak przed użytkowaniem tymczasowym terenów czasowo zajętych w związku z wykonywaniem robót.

### 5.3.1.5. DOKUMENTACJA – PRZYKŁADOWY SPIS ZAWARTOŚCI

## 8. OPIS I LOKALIZACJA URZĄDZENIA WODNEGO, W TYM NAZWA LUB NUMER OBRĘBU EWIDENCYJNEGO Z NUMEREM LUB NUMERAMI DZIAŁEK EWIDENCYJNYCH ORAZ WSPÓŁRZĘDNE (ART. 409 UST. 2 PKT 3)

### 8.1. POŁOŻENIE URZĄDZEŃ WODNYCH – WSPÓŁRZĘDNE

#### 8.1.1. Wykonanie urządzeń wodnych – wg poniższej tabeli:

Tab. 1. Wykonanie urządzeń wodnych

Lp.	Obiekt inżynierski	Oznaczenie punktu na mapie	Km ciek/rowu	Konstrukcja	Rzędna dna obiektu/ obiektów	Współrzędne w układzie 2000		Lokalizacja (numery działek i obręb)
					[m n.p.m.]	X	Y	

### 5.3.1.5. DOKUMENTACJA – PRZYKŁADOWY SPIS ZAWARTOŚCI

#### 8.1.2. Likwidacja obiektów inżynierskich wg poniższej tabeli:

Tab. ... Likwidacja obiektów inżynierskich

Lp.	Obiekt inżynierski	Oznaczenie punktu na mapie	Km ciekurowu	Konstrukcja	Rzędna dna	Współrzędne w układzie 2000		Lokalizacja (numery działek i obręb)
					[m n.p.m.]	X	Y	

#### 8.1.3. Wykonanie urządzeń wodnych – np. wykonanie regulacji koryta ciekurozaz przebudowy koryta rowu wg poniższej tabeli:

Tab. ... Wykonanie urządzeń wodnych – wykonanie regulacji koryta ciekurozaz przebudowy koryta rowu

Lp.	Nazwa ciekuro	Oznaczenie punktu na mapie	Km ciekurorowu	Rodzaj prac	Współrzędne w układzie 2000		Lokalizacja (numery działek i obręb)
					X	Y	

### 5.3.1.5. DOKUMENTACJA – PRZYKŁADOWY SPIS ZAWARTOŚCI

8.1.4. Podstawowe parametry charakteryzujące urządzenie wodne oraz warunki jego wykonania – obiekty inżynierskie

8.1.5. Podstawowe parametry charakteryzujące urządzenie wodne oraz warunki jego wykonania – np. regulacja cieków i przebudowa koryt rowów

8.1.5.1. Stan istniejący

8.1.5.2. Stan projektowany – rozwiązania konstrukcyjno-materiałowe

8.1.5.3. Plan sytuacyjno-wysokościowy, profil podłużny, przekroje poprzeczne, typy umocnień, inne

## 9. CHARAKTERYSTYKA WÓD OBJĘTYCH POZWOLENIEM WODNOPRAWNYM (ART. 409 UST. 1 PKT 4)

Projektowane obiekty inżynierskie wraz z umocnieniami koryta położone są w jednolitej części wód powierzchniowych **np. JCWP PLRW60001714774 – nazwa ciek – charakterystyka, np. silnie zmieniona część wód, stan – zły, ocena ryzyka nie osiągnięcia celów – zagrożona.**

### Charakterystyka terenu

Wszystkie **obiekty inżynierskie (lub inwestycja – jaka?)** ..... zlokalizowane są na terenie Wód Polskich w miejscowości ..... Inwestycja położona jest w jednostce geologicznej .....

**Jednostka geologiczna:** pełny opis, charakterystyka

### 5.3.1.5. DOKUMENTACJA – PRZYKŁADOWY SPIS ZAWARTOŚCI

Tab. 4. Jednolite części wód powierzchniowych

JCWP	Nazwa cieku
Status JCWP	
Czy JCW jest monitorowana?	
Aktualny stan lub potencjał JCW	
Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	
Typologia JCWP	
Derogacje	
Uzasadnienie derogacji	
Termin osiągnięcia dobrego stanu	

#### 9.1. Charakterystyka fizjograficzna i hydrogeologiczna oraz wody podziemne

Wody podziemne, Opis geologiczny

Podać zaklasyfikowanie do jednolitych części wód podziemnych, np. **PLGW600079** oraz podać ogólną ocenę stanu JCWPd – **np. dobry w tym: stan ilościowy – dobry oraz stan chemiczny – dobry.**



### 9.2. Przepływy maksymalne

Obliczenia przepływów maksymalnych wykonano w oparciu o obowiązującą metodykę opracowaną przez Stowarzyszenie Hydrologów Polskich (SHP) pt. „Aktualizacja metodyki obliczania przepływów i opadów maksymalnych o określonym prawdopodobieństwie przewyższenia dla zlewni kontrolowanych i niekontrolowanych oraz identyfikacji modeli transformacji opadu w odpływ” 2017 r. (opracowana na zlecenie Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej).

Obliczenia wykonano uwzględniając zapisy ustawy Prawo wodne, obowiązującą Mapę Podziału Hydrograficznego Polski oraz mapę sytuacyjno-wysokościową.

Przedmiotowa „Aktualizacja metodyki obliczania przepływów i opadów maksymalnych o określonym prawdopodobieństwie przewyższenia dla zlewni kontrolowanych i niekontrolowanych oraz identyfikacji modeli transformacji opadu w odpływ” określa zakres stosowania przyjętych metod obliczeniowych w zależności od wielkości zlewni cieków i posiadanych obserwacji hydrologicznych.

**Np. Zgodnie z w/w wytycznymi w zlewniach niekontrolowanych o powierzchni mniejszej lub równej 50 km<sup>2</sup> przepływy maksymalne roczne o określonym prawdopodobieństwie przewyższenia należy obliczać z równania formuły opadowej.**

**1. Np. Formuła opadowa**

## **5.3.1.5. DOKUMENTACJA – PRZYKŁADOWY SPIS ZAWARTOŚCI**

---

### **9.3. Obliczenia hydrauliczne**

#### **9.3.1. Metodyka obliczeń hydraulicznych**

### **9.4. Przejścia dla zwierząt**

## **10. USTALENIA WYNIKAJĄCE Z ART. 409 UST. 1 PKT 6**

### **10.1. Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza (art. 409 ust. 1 pkt 6 lit. a)**

#### **10.1.1. Identyfikacja celów środowiskowych dla JCWP**

W październiku 2016 r. Rada Ministrów przyjęła aktualizację Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza rzeki Wisły, regulując tymi aktami działania w gospodarce wodnej w latach 2016-2021. W tymże projekcie ustalono cele środowiskowe dla jednolitych części wód powierzchniowych. Dla JCWP rzecznych ustalono cele dla następujących elementów biologicznych:

- fitoplankton – Wskaźnik Fitoplanktonu IFP,
- fitobentos – Multimetryczny Indeks Okrzemkowy IO,
- makrofity – Makrofitowy Indeks rzeczny MIR,
- makrobezkręgowce bentosowe – Wskaźnik Wielometryczny MMI PL,
- ichtiofauna – Wskaźnik EF+ oraz IBI,
- wskaźniki MZB oraz FLORA (dla zbiorników zaporowych).

### 5.3.1.5. DOKUMENTACJA – PRZYKŁADOWY SPIS ZAWARTOŚCI

Cel środowiskowy dla specyficznych substancji syntetycznych i niesyntetycznych oraz substancji priorytetowych (stan chemiczny) wskazano na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych.

Celem środowiskowym dla JCWP rzecznych w zakresie elementów hydromorfologicznych jest osiągnięcie dobrego stanu wód. W przypadku JCW monitorowanych, które zgodnie z wynikami oceny stanu przeprowadzonej przez GIOŚ osiągają bardzo dobry stan ekologiczny, celem środowiskowym jest utrzymanie tego stanu.

#### 10.1.2. Zagrożenia i działania minimalizujące dla wód powierzchniowych i podziemnych

##### Wody powierzchniowe – etap budowy

Elementy biologiczne

Ichtiofauna

Elementy hydromorfologiczne

Elementy chemiczne i fizykochemiczne

##### Wody powierzchniowe – etap eksploatacji

Wody podziemne – etap budowy

Wody podziemne – etap eksploatacji

## 5.3.1.5. DOKUMENTACJA – PRZYKŁADOWY SPIS ZAWARTOŚCI

### 10.2. Planu zarządzania ryzykiem powodziowym (art. 409 ust. 1 pkt 6 lit. b)

Zgodnie z informacjami Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej na podstawie map zagrożenia i map ryzyka powodziowego sporządzone zostały plany zarządzania ryzykiem powodziowym.

Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi w regionie wodnym ...

*Rys. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi w regionie wodnym ...*

*Źródło:*

### 10.3. Planu przeciwdziałania skutkom suszy (art. 409 ust. 1 pkt 6)

Obowiązek opracowania przez Wody Polskie planów przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS), uwzględniając podział kraju na obszary dorzeczy, wynika z art.185 pkt 1 ustawy Prawo wodne. Zgodnie z zapisami ustawy PPSS zawierają:

- analizę możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych,
- propozycje budowy, rozbudowy lub przebudowy urządzeń wodnych,
- propozycje niezbędnych zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji,
- katalog działań służących ograniczeniu skutków suszy.

Opis .....

*Rys. Obszary zagrożone występowaniem czterech typów susz na tle regionów wodnych i zlewni bilansowanych*

*Źródło: Plan przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych .....*

## 13. INFORMACJA O FORMACH OCHRONY PRZYRODY UTWORZONYCH LUB USTANOWIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY, WYSTĘPUJĄCYCH W ZASIĘGU ODDZIAŁYWANIA ZAMIERZONEGO KORZYSTANIA Z WÓD LUB PLANOWANYCH DO WYKONANIA URZĄDZEŃ WODNYCH (ART. 409 UST. 1 PKT 11)

Obszar Natura 2000

Parki Narodowe

Parki krajobrazowe

Rezerваты przyrody

Obszary chronionego krajobrazu

Pomniki przyrody

Użytki ekologiczne

Stanowiska dokumentacyjne

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy

Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów

Na przykład:

Ptaki

Ssaki

Płazy

Gady

Bezkręgowce

### 5.3.1.5. DOKUMENTACJA – PRZYKŁADOWY SPIS ZAWARTOŚCI

#### 14. ORGAN UDZIELAJĄCY POZWOLENIE WODNOPRAWNE

Właściwym organem do udzielania pozwolenia wodnoprawnego jest:

**Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie**

**RZGW w....**

adres

#### 15. WNIOSEK O POZWOLENIE WODNO-PRAWNE

Wnioskuje się o udzielenie pozwolenia wodnoprawnego dla **inwestycji ...** na wykonanie ... zgodnie z poniższym zestawieniem:

## II. CZĘŚĆ RYSUNKOWA

Tab. SPIS RYSUNKÓW

Nr rysunku	Nazwa rysunku	Skala

### 5.3.2. INWESTYCJE A OCHRONA ŚRODOWISKA: WYMAGANE UZGODNIENIA

---

#### KONSTYTUCJA RP, Art. 5.:

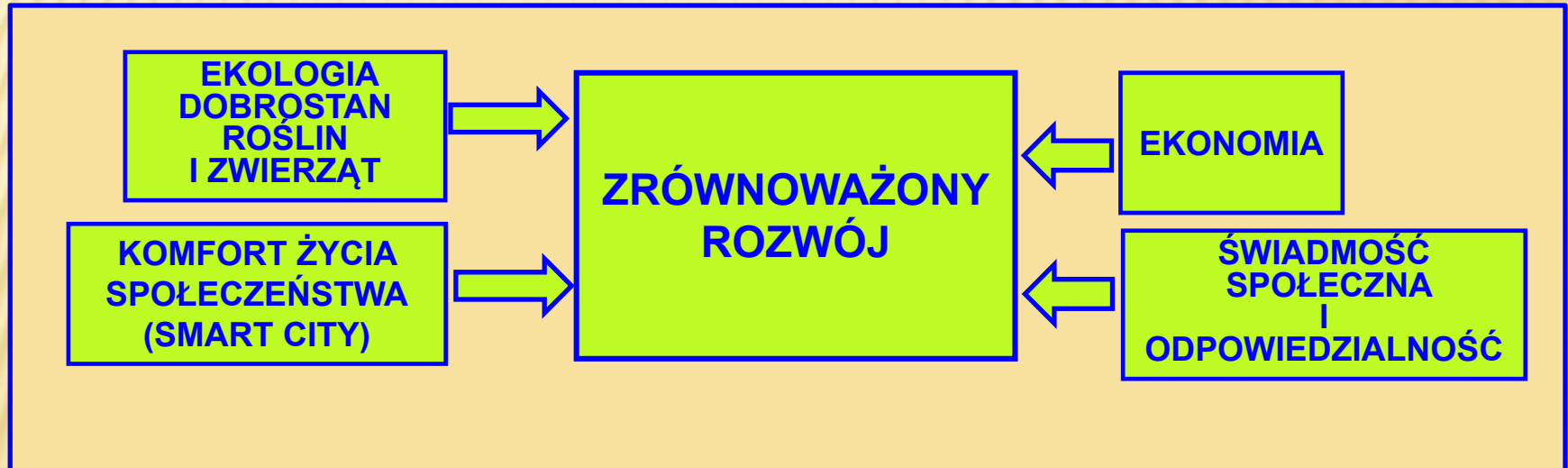
„Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolność i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, **strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju**” (Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483 – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.).

**Środowisko** – ogół elementów przyrodniczych, w tym także przekształconych w wyniku działalności człowieka, a w szczególności **powierzchnię ziemi, kopaliny, wody, powietrze, zwierzęta i rośliny, krajobraz oraz klimat.**

**Ochrona środowiska** – podjęcie lub zaniechanie działań, umożliwiające **zachowanie lub przywracanie równowagi przyrodniczej; ochrona ta polega w szczególności na:** racjonalnym kształtowaniu środowiska i gospodarowaniu zasobami środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, przeciwdziałaniu zanieczyszczeniom, przywracaniu elementów przyrodniczych do stanu właściwego.

### 5.3.2. INWESTYCJE A OCHRONA ŚRODOWISKA: WYMAGANE UZGODNIENIA

**Zrównoważony rozwój** – rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń.





### 5.3.2.1. POZWOLENIA NA WPROWADZANIE DO ŚRODOWISKA SUBSTANCJI LUB ENERGII

Zgodnie z **ustawą Prawo ochrony środowiska (art. 180–229)** każda działalność, w wyniku której następuje:

- wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza,
- wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi,
- wytwarzanie odpadów,

może być kontrolowana przez administrację ochrony środowiska i w zależności od rozmiaru emisji **wymaga pozwolenia** lub **zgłoszenia** albo w przypadku niewielkiego zagrożenia zanieczyszczeniem jest **dozwolona bez decyzji administracyjnych**.

Rodzaje inwestycji i działalności, które wymagają zgłoszenia precyzuje *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie rodzajów instalacji, których eksploatacja wymaga zgłoszenia*.

**Pozwolenie na wytwarzanie odpadów jest wymagane, jeżeli wytwarza się powyżej 1 Mg odpadów niebezpiecznych rocznie lub powyżej 5 Mg rocznie odpadów innych niż niebezpieczne.**

## 5.3.2.1.1. KOMPETENCJE WŁAŚCIWYCH ORGANÓW DO SPRAWY WYDANIA POZWOLENIA

### Organ właściwy

#### wojewoda

- przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko jest wymagane,
- eksploatacja instalacji na terenach zakładów zaliczanych do tych ww. przedsięwzięć,
- przedsięwzięcia i zdarzenia na terenach zamkniętych.

**starosta** we wszystkich sprawach oprócz opisanych poniżej

#### wójt, burmistrz, prezydent miasta

**wszystkie sprawy związane ze zwykłym korzystaniem ze środowiska przez osoby fizyczne m.in.:**

- wydawanie decyzji, w których ustala się wymagania dotyczące eksploatacji instalacji, z której emisja nie wymaga pozwolenia, o ile jest to uzasadnione koniecznością ochrony środowiska,
- przyjmowanie zgłoszeń instalacji mogącej negatywnie oddziaływać na środowisko, ale z której emisja nie wymaga pozwolenia.

Organy ochrony środowiska mogą udzielić **pozwolenia**:

- zintegrowanego,
- na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza,
- wodnoprawnego na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi (opisane w poprzednim rozdziale),
- na wytwarzanie odpadów,

W zakresie **emisji gazów lub pyłów do powietrza** prawo wymienia następujące instalacje, które wymagają lub nie wymagają pozwoleń i zgłoszeń:

Lp.	Instalacje	wymagające pozwolenia	wymagające zgłoszenia	niewymagające pozwolenia ani zgłoszenia
-----	------------	-----------------------	-----------------------	---

### 5.3.2.1.2. ZAWARTOŚĆ WNIOSKU O WYDANIE POZWOLENIA

#### **Wniosek powinien zawierać:**

- oznaczenie prowadzącego instalację, jego adres zamieszkania lub siedziby,
- adres zakładu, na którego terenie prowadzona jest eksploatacja instalacji,
- informację o tytule prawnym do instalacji,
- informacje o rodzaju instalacji, stosowanych urządzeniach i technologiach oraz charakterystykę techniczną źródeł powstawania i miejsc emisji,
- ocenę stanu technicznego instalacji,
- informację o rodzaju prowadzonej działalności,
- opis możliwych wariantów funkcjonowania instalacji,
- bilans masowy i rodzaje wykorzystywanych materiałów, surowców i paliw wraz ze schematem technologicznym,
- informację o energii wykorzystywanej lub wytwarzanej przez instalację,
- wielkość i źródła powstawania lub miejsca emisji – aktualnych i proponowanych – w trakcie normalnej eksploatacji instalacji i w warunkach odbiegających od normalnych (np. rozruch, wyłączenia),
- informację o planowanych okresach funkcjonowania instalacji w warunkach odbiegających od normalnych,
- informację o istniejącym lub przewidywanym oddziaływaniu emisji na środowisko,
- wyniki pomiarów wielkości emisji z istniejącej instalacji,
- zmiany wielkości emisji jakie nastąpiły po wydaniu ostatniego pozwolenia dla istniejącej instalacji,
- planowane działania, w tym przewidywane środki techniczne, mające na celu zapobieganie lub ograniczanie emisji,
- proponowane procedury monitorowania procesów technologicznych, w szczególności pomiaru lub ewidencjonowania wielkości emisji,
- przewidywany sposób zakończenia eksploatacji instalacji niestwarzający zagrożenia dla środowiska,
- czas, na jaki wydane ma być pozwolenie.

### 5.3.2.1.2. ZAWARTOŚĆ WNIOSKU O WYDANIE POZWOLENIA

Ustawa Prawo ochrony środowiska i Ustawa o odpadach wymagają **dodatkowo pozwoleń:** na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, na wytwarzanie odpadów lub **pozwolenia zintegrowanego**.

**Pozwolenie zintegrowane** to szczególne pozwolenie wydawane na korzystanie ze środowiska i dotyczy inwestycji i przedsięwzięć (prawo ochrony środowiska używa pojęcia *instalacji*), których funkcjonowanie może powodować znaczne zanieczyszczenie środowiska.

Rodzaje takich instalacji określił minister środowiska w rozporządzeniu z dnia 26 lipca 2002 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości.

**Pozwolenie wydawane jest na czas określony, nie dłuższy niż 10 lat.**

### 5.3.2.2. UZGODNIENIA W SPRAWIE INWESTYCJI ZLOKALIZOWANEJ NA TERENACH PRAWNEJ OCHRONY PRZYRODY

**Uzgadnianie inwestycji na obszarach prawnej ochrony przyrody następuje:**

na etapie ustalania warunków zabudowy (decyzji WZ lub LICP): decyzje te wymagają uzgodnienia z właściwymi organami ochrony przyrody.

Ustawa o ochronie przyrody (art. 118) wprowadza szczególne przepisy **w zakresie prowadzenia wszelkich prac zmieniających stosunki wodne** ze względu na to, że wywołują one zmiany warunków gruntowo-wodnych, wpływających wyjątkowo degradująco na środowisko przyrodnicze.

**Prowadzenie robót na terenach o szczególnych wartościach przyrodniczych, zwłaszcza na terenach, na których znajdują się skupienia roślinności o szczególnej wartości z punktu widzenia przyrodniczego, terenach o walorach krajobrazowych i ekologicznych, terenach masowych lęgów ptactwa, występowania skupień gatunków chronionych oraz tarlisk, zimowisk, przepławek i miejsc masowej migracji ryb i innych organizmów wodnych**, polegających na:

- regulacji wód,
- budowie wałów przeciwpowodziowych,
- prowadzeniu robót melioracyjnych, odwodnień budowlanych oraz innych robót ziemnych zmieniających stosunki wodne,

**następuje na podstawie decyzji wojewody, który ustala warunki prowadzenia robót.**

**Wydanie decyzji o warunkach prowadzenia robót następuje przed uzyskaniem pozwolenia budowlanego.**

### 5.3.2.3. ZEZWOLENIE NA USUNIĘCIE DRZEW – WNIOSEK

Ustawa o ochrona przyrody (art. 78-90) zawiera zapisy dotyczące **ochrony terenów zieleni i zadrzewień w miastach i terenach wiejskich w szczególności ochronę drzew oraz krzewów**: wszelkie prace budowlane, roboty ziemne, prowadzone w pobliżu drzew lub krzewów, mogą być wykonywane wyłącznie w sposób nieszkodzący drzewom lub krzewom.

W przypadku, kiedy **prace wymagają usunięcia drzew lub krzewów**, wówczas inwestor jest zobowiązany do uzyskania odpowiedniego **zezwolenia od wójta, burmistrza lub prezydenta miasta**. Zezwolenia takiego udziela się **na wniosek** inwestora.

We **wniosku** o wydanie zezwolenia inwestor **powinien zamieścić informacje** dotyczące:

- gatunku drzewa i obwodu jego pnia (w przypadku krzewów podaje się wielkość powierzchni, z której zostaną usunięte krzewy),
- przeznaczenia terenu, na którym rośnie drzewo,
- przyczynę,
- termin zamierzonego usunięcia drzewa.

**Informacje podane we wniosku mają służyć ustaleniu opłaty za usunięcie drzew lub krzewu. Wydanie zezwolenia może być uzależnione od przesadzenia drzew lub krzewów w miejsce wskazane przez wydającego zezwolenie albo zastąpienia ich innymi drzewami lub krzewami w liczbie nie mniejszej niż liczba usuwanych drzew lub krzewów.**

### 5.3.2.3. ZEZWOLENIE NA USUNIĘCIE DRZEW – WNIOSEK

**Wymogiem uzyskania zezwolenia** objęte są wszystkie drzewa za wyjątkiem drzew i krzewów:

- w lasach;
- owocowych, z wyłączeniem rosnących na terenie nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków oraz w granicach parku narodowego lub rezerwatu przyrody – na obszarach nieobjętych ochroną krajobrazową;
- na plantacjach drzew i krzewów;
- których wiek nie przekracza 5 lat;
- usuwanych w związku z funkcjonowaniem ogrodów botanicznych lub zoologicznych;
- usuwanych na podstawie decyzji właściwego organu z obszarów położonych między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału przeciwpowodziowego, z wałów przeciwpowodziowych i terenów w odległości mniejszej niż 3 m od stopy wału;
- które utrudniają widoczność sygnalizatorów i pociągów, a także utrudniają eksploatację urządzeń kolejowych albo powodują tworzenie na torowiskach zasp śnieżnych, usuwanych na podstawie decyzji właściwego organu;
- stanowiących przeszkody lotnicze, usuwanych na podstawie decyzji właściwego organu.

### 5.3.2.3. ZEZWOLENIE NA USUNIĘCIE DRZEW – WNIOSEK

**Opłaty za usunięcie drzew lub krzewów ustala się w wydanym zezwoleniu.**

Opłaty **ustala się w zależności** od obwodu pnia, rodzaju lub gatunku (odmiany) drzewa, a za usunięcie krzewów – w zależności od powierzchni porośniętej krzewami.

Wójt **odracza na 3 lata termin uiszczenia opłaty**, jeżeli zezwolenie przewiduje przesadzenie ich w inne miejsce albo zastąpienie innymi drzewami lub krzewami.



**Akty wykonawcze związane z wydawaniem zezwoleń, ustalaniem opłat, kar pieniężnych itp.:**

Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 28 października 2004 r. w sprawie stawek opłat za usunięcie drzew i krzewów oraz kar za zniszczenie zieleni na rok 2005 ([M.P. 2004 nr 44 poz. 779](#))

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 października 2004 r. w sprawie stawek opłat dla poszczególnych rodzajów i gatunków drzew ([Dz.U. 2004 nr 228 poz. 2306](#))

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 września 2004 r. w sprawie trybu nakładania administracyjnych kar pieniężnych za usuwanie drzew lub krzewów bez wymaganego zezwolenia oraz za zniszczenie terenów zieleni, zadrzewień albo drzew lub krzewów ([Dz.U. 2004 nr 219 poz. 2229](#))



#### 5.3.2.4. POSTĘPOWANIE W SPRAWIE OCENY ODDZIAŁYWANIA INWESTYCJI NA ŚRODOWISKO

**Ustawa Prawo ochrony środowiska (art. 46-57)** normuje postępowanie w sprawie planowanych przedsięwzięć, które mogą oddziaływać na środowisko i wymagają **decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na ich realizację**.

Są to:

- przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, dla których **sporządzenie raportu jest obligatoryjne**,
- przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, dla których **sporządzenie raportu może być wymagane**,
- przedsięwzięcia mogące znacząco **oddziaływać na obszar Natura 2000**.

Rodzaje przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (pkt 1 i 2) są wymienione w przepisie wykonawczym do ustawy – w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz.U.2004.257.2573 zm. Dz.U.2005.92.769).

**Wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach następuje przed wydaniem innych decyzji administracyjnych w tym decyzji m.in. o pozwoleniu na budowę.**

#### 5.3.2.4. POSTĘPOWANIE W SPRAWIE OCENY ODDZIAŁYWANIA INWESTYCJI NA ŚRODOWISKO

**Postępowanie wszczyna się na wniosek inwestora.**

**Do wniosku należy dołączyć:**

- kopię **mapy ewidencyjnej z zaznaczonym przebiegiem granic terenu, którego dotyczy wniosek oraz obejmującej obszar, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie;**
- dla przedsięwzięć, którym decyzje wydaje wojewoda (akapit niżej), wypis i wyrys z MPZP, jeżeli plan ten został uchwalony;
  
- informacje o planowanym przedsięwzięciu:
  - rodzaj, skala, usytuowanie inwestycji,
  - powierzchnia zajmowanej nieruchomości i obiektu budowlanego z dotychczasowym sposobem ich wykorzystywania i pokryciu szatą roślinną,
  - rodzaj stosowanej technologii,
  - ewentualna wariantowość przedsięwzięcia,
  - planowana ilości wykorzystywanej wody oraz innych wykorzystywanych surowców materiałów, paliw, energii,
  - przewidziane rozwiązania dotyczące ochrony środowiska,
  - rodzaj i przewidywana ilości wprowadzanych do środowiska substancji lub energii z zastosowaniem rozwiązań chroniących środowisko,
  - wskazanie obszarów, podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody, znajdujących się w zasięgu znaczącego oddziaływania inwestycji.

## 5.3.2.4. POSTĘPOWANIE W SPRAWIE OCENY ODDZIAŁYWANIA INWESTYCJI NA ŚRODOWISKO

### Organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach

#### Wojewoda

- przedsięwzięcia, mogące znacząco oddziaływać na środowisko, dla których raport jest obligatoryjny, są to:
  - drogi,
  - linie kolejowe,
  - napowietrzne linie elektroenergetycznych,
  - instalacje do przesyłu ropy naftowej, produktów naftowych, substancji chemicznych lub gazu,
  - podpiętrzone zbiorniki wodne,
- przedsięwzięcia na terenach zamkniętych,
- przedsięwzięcia realizowane na obszarach morskich,
- zmiany obszaru leśnego, niestanowiącego własności Skarbu Państwa na użytek rolny.

#### Starosta

w przypadku scalania, wymiany lub podziału gruntów.

#### Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych

w przypadku zmiany lasu, stanowiącego własność Skarbu Państwa na użytek rolny.

#### wójt, burmistrz lub prezydent miasta

w przypadku pozostałych przedsięwzięć.

**Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko powinien uwzględniać oddziaływanie przedsięwzięcia na etapach jego realizacji, eksploatacji oraz likwidacji.**

#### 5.3.2.4. POSTĘPOWANIE W SPRAWIE OCENY ODDZIAŁYWANIA INWESTYCJI NA ŚRODOWISKO

##### Raport obligatoryjny

- inwestor zwraca się z **zapytaniem o ustalenie obowiązku i zakresu raportu**;
- inwestor sporządza go wcześniej i załącza do wniosku o wydanie decyzji.

Postanowienie w sprawie zakresu raportu wydaje się po otrzymaniu opinii odpowiednich organów ochrony środowiska, którymi są:

- **wojewoda**,
- **wojewódzki inspektor sanitarny** w przypadku przedsięwzięć, mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu jest obligatoryjne,
- **powiatowy inspektor sanitarny** w przypadku przedsięwzięć, mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu może być wymagane,
- **minister środowiska** oraz **państwowy wojewódzki inspektor sanitarny** w przypadku dróg i linii kolejowych,
- **właściwy organ koncesyjny**, o którym mowa w ustawie Prawo geologiczne i górnicze w przypadku poszukiwania, rozpoznawania złóż kopalin, wydobywania kopalin ze złóż, bezzbiornikowego magazynowania substancji, składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych,
- **dyrektor urzędu morskiego** w przypadku przedsięwzięć realizowanych na obszarach morskich.

**Ustawa Prawo ochrony środowiska szczegółowo określa zakres raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.**

#### 5.3.2.4. POSTĘPOWANIE W SPRAWIE OCENY ODDZIAŁYWANIA INWESTYCJI NA ŚRODOWISKO

##### **Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000**

zakres raportu o oddziaływaniu inwestycji na środowisko powinien być ograniczony do określenia oddziaływania inwestycji w odniesieniu do **siedlisk przyrodniczych** oraz **gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000.**

**W postępowaniu** w sprawie oceny oddziaływania na środowisko **określa się, analizuje i poddaje ocenie następujące zagadnienia:**

- bezpośredni i pośredni wpływ danego przedsięwzięcia na:
  - środowisko, zdrowie, warunki życia mieszkańców,
  - dobra materialne,
  - zabytki (stan, wartość historyczna itp.),
  - dostępność do złóż kopalin,
- możliwości i sposoby zapobiegania i ograniczania negatywnego oddziaływania na środowisko,
- wymagany zakres monitoringu.

## 5.3.2.4. POSTĘPOWANIE W SPRAWIE OCENY ODDZIAŁYWANIA INWESTYCJI NA ŚRODOWISKO

### Uzgodnień w sprawach decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych dokonują:

#### z organem ochrony środowiska:

- **wojewoda** w sprawach inwestycji, dla których sporządzenie raportu jest obowiązkowe i na terenach zamkniętych;
- **starosta** – pozostałe.

#### wojewódzki inspektor sanitarny

w sprawach inwestycji, dla której sporządzenie raportu jest obowiązkowe.

#### powiatowy inspektor sanitarny

w sprawach inwestycji, mogącej znacząco oddziaływać na środowisko, dla której sporządzenie raportu może być wymagane.

#### minister środowiska

oraz  
**państwowy wojewódzki inspektor sanitarny**  
w przypadku dróg i linii kolejowych, które jako inwestycje mogą znacząco oddziaływać na środowisko, dla których raport jest obligatoryjny.

#### w przypadku inwestycji, mogących znacząco oddziaływać na

#### obszar Natura 2000 i nie są bezpośrednio związane

z ochroną tego obszaru lub nie wynikają z tej ochrony:

- **wojewoda** w sprawach inwestycji mogącymi znacząco oddziaływać na środowisko
- **dyrektor urzędu morskiego** oraz **wojewódzki** lub **powiatowy inspektor sanitarny** na obszarach morskich wg klucza jak wyżej.

#### właściwy organ koncesyjny

w przypadku poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalin, wydobywania kopalin ze złóż, bezzbiornikowego magazynowania substancji, składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych.

#### dyrektor urzędu morskiego

w przypadku inwestycji realizowanych na obszarach morskich.

**Właściwy organ przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach musi sprawdzić zgodność jej lokalizacji z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, jeżeli plan ten został uchwalony.**

### Decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach – struktura dokumentu

**Symbol i numer ewidencyjny sprawy**

**Miejsce i data wydania decyzji**

**Oznaczenie organu  
wydającego decyzję**

**Podstawa prawna**

rodzaj i miejsce realizacji przedsięwzięcia

**Decyzja**

Jeżeli z postępowania wynika zasadność realizacji przedsięwzięcia w wariantie innym niż proponowany, organ administracji za zgodą wnioskodawcy, **wskazuje w decyzji wariant dopuszczony** do realizacji lub w razie braku zgody wnioskodawcy, **odmówi określenia środowiskowych uwarunkowań zgody** na realizację przedsięwzięcia.

**Rozstrzygnięcie**

**Warunki**

Np. warunki wykorzystywania terenu w fazie realizacji i eksploatacji z uwzględnieniem ochrony cennych wartości przyrodniczych, zasobów naturalnych i zabytków oraz ograniczenia uciążliwości dla terenów sąsiednich, wymagania dotyczące ochrony środowiska konieczne do uwzględnienia w projekcie budowlanym, wymogi w zakresie przeciwdziałania skutkom awarii przemysłowych, w odniesieniu do przedsięwzięć zaliczanych do zakładów, stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii, stwierdzenie konieczności utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania i inne.

**Okres obowiązywania decyzji**

**Informacja o możliwości odwołania się od decyzji**

**Autor projektu decyzji**

**Oznaczenie stron  
postępowania**

**Podpis upoważnionego  
przedstawiciela organu**

#### 5.3.2.4. POSTĘPOWANIE W SPRAWIE OCENY ODDZIAŁYWANIA INWESTYCJI NA ŚRODOWISKO

**Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach wymaga uzasadnienia.**

**Uzasadnienie decyzji** niezależnie od wymagań wynikających z przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego powinno **zawierać informacje na temat sposobu wykorzystania uwag i wniosków** zgłoszonych w związku z udziałem społeczeństwa, a także informacje **dotyczące konieczności wykonania analizy porealizacyjnej.**

**Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach wiąże organ wydający późniejsze decyzje administracyjne** takie jak pozwolenie na budowę, pozwolenie wodnoprawne i inne.

**W analizie porealizacyjnej** przeprowadza się **porównania ustaleń zawartych w raporcie OOS i w decyzji z rzeczywistym oddziaływaniem przedsięwzięcia na środowisko i działaniami podjętymi w celu jego ograniczenia.**

Jeżeli z **analizy porealizacyjnej** wynika **konieczność ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania**, do analizy powinna być załączona poświadczona przez właściwy organ kopia mapy ewidencyjnej z zaznaczonym przebiegiem granic obszaru, na którym konieczne będzie utworzenie obszaru ograniczonego użytkowania.



## 5.4. DECYZJA O POZWOLENIU NA BUDOWĘ

---

**Przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę lub odrębnej decyzji o zatwierdzeniu projektu budowlanego właściwy organ ma obowiązek sprawdzić (art. 35.):**

- zgodność projektu budowlanego z ustaleniami MPZP lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku tego planu,
- wymaganiami ochrony środowiska, w szczególności określonymi w **decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach** zgody na realizację przedsięwzięcia,
- zgodność projektu zagospodarowania działki z przepisami, w tym techniczno-budowlanymi,
- kompletność projektu budowlanego z wymaganymi opiniami, uzgodnieniami, pozwoleniami i informacjami, dotyczących bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,
- posiadanie przez projektantów i osoby sprawdzające dokumentację projektową wymaganych uprawnień budowlanych.

## 5.4. DECYZJA O POZWOLENIU NA BUDOWĘ

**W decyzji o pozwoleniu na budowę właściwy organ w razie potrzeby określa (art. 36.):**

- warunki zabezpieczenia terenu budowy i prowadzenia robót budowlanych,
- czas użytkowania tymczasowych obiektów budowlanych,
- terminy rozbiórki istniejących obiektów budowlanych nieprzewidzianych do dalszego użytkowania oraz tymczasowych obiektów budowlanych,
- wymagania dotyczące nadzoru na budowie.

**Ponadto w decyzji właściwy organ nakłada obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie, jeżeli jest to uzasadnione względami bezpieczeństwa ludzi lub mienia bądź ochrony środowiska.**

**Decyzję o pozwoleniu na budowę właściwy organ przesyła organowi, który wydał decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.**

**Właściwy organ prowadzi rejestr decyzji o pozwoleniu na budowę i przechowuje zatwierdzone projekty budowlane, a także inne dokumenty objęte pozwoleniem na budowę, co najmniej przez okres istnienia obiektu budowlanego.**

## 5.5. POZWOLENIE NA UŻYTKOWANIE, NA EKSPLOATACJĘ

Do użytkowania obiektu budowlanego, na którego wzniesienie jest wymagane pozwolenie na budowę, można przystąpić po zawiadomieniu właściwego organu o zakończeniu budowy. Jeżeli organ nie zgłosi sprzeciwu, to można przystąpić do użytkowania.

**Uzyskanie pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego jest wymagane** (ustawa Prawo budowlane art. 54–60):

- na wzniesienie obiektu budowlanego jest wymagane pozwolenie na budowę i jest on zaliczony do określonych kategorii (ustawa Prawo budowlane)
- na **budowie hydrotechniczne piętrzące, upustowe i regulacyjne, drogowe i kolejowe obiekty mostowe, wolno stojące kominy i maszty, obiekty służące do korzystania z wód**

oraz jeśli nałożono taki obowiązek w wydanym pozwoleniu na budowę albo właściwy organ **wstrzymał postanowieniem prowadzenie robót budowlanych.**

Inwestor, w stosunku do którego nałożono obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego, jest obowiązany zawiadomić o zakończeniu budowy obiektu budowlanego i zamiarze przystąpienia do jego użytkowania, zgodnie z właściwością, wynikającą z przepisów szczególnych, następujących organów:

- Inspekcji Ochrony Środowiska,
- Inspekcji Sanitarnej,
- Państwowej Inspekcji Pracy,
- Państwowej Straży Pożarnej.

Niezajęcie stanowiska przez ww. organy w terminie 14 dni od dnia otrzymania zawiadomienia, traktuje się jak niezgłoszenie sprzeciwu lub uwag.

## 5.5. POZWOLENIE NA UŻYTKOWANIE, NA EKSPLOATACJĘ

### **Do wniosku o udzielenie pozwolenia na użytkowanie należy załączyć:**

- oryginał dziennika budowy,
- oświadczenie kierownika budowy o zgodności wykonania obiektu budowlanego z projektem budowlanym i warunkami pozwolenia na budowę i przepisami oraz o doprowadzeniu do należytego stanu terenu budowy, a także jeśli korzystano – ulicy, sąsiedniej nieruchomości, budynku lub lokalu,
- oświadczenie o właściwym zagospodarowaniu terenów sąsiadujących z terenem objętym inwestycją, jeżeli eksploatacja wybudowanego obiektu jest uzależniona od ich odpowiedniego zagospodarowania,
- protokoły badań i sprawdzeń,
- inwentaryzację geodezyjną powykonawczą,
- potwierdzenie odbioru wykonanych przyłączy.

### **Właściwy organ wydaje pozwolenie na użytkowanie obiektu budowlanego po obowiązkowej kontroli:**

- zgodności obiektu budowlanego z projektem zagospodarowania działki lub terenu,
- zgodności obiektu budowlanego z projektem architektoniczno-budowlanym w zakresie:
  - 1) charakterystycznych parametrów technicznych,
  - 2) wykonania widocznych elementów nośnych układu konstrukcyjnego obiektu budowlanego,
  - 3) geometrii dachu,
  - 4) zasadniczych elementów wyposażenia budowlano-instalacyjnego,
  - 5) stosunku do obiektu użyteczności publicznej i budynku mieszkalnego wielorodzinnego zapewnienia warunków niezbędnych do korzystania z tego obiektu przez osoby niepełnosprawne,
- wyrobów budowlanych szczególnie istotnych dla bezpieczeństwa konstrukcji i bezpieczeństwa pożarowego,
- ew. rozbiórki tymczasowych obiektów budowlanych,
- uporządkowania terenu budowy.

## 5.5. POZWOLENIE NA UŻYTKOWANIE, NA EKSPLOATACJĘ

**Wymaganiami ochrony środowiska** dla nowo powstałego lub zmodernizowanego obiektu budowlanego, zespołu obiektów lub instalacji są:

- **wykonanie** wymaganych przepisami lub określonych w decyzjach administracyjnych **środków technicznych** chroniących środowisko,
- **zastosowanie** odpowiednich **rozwiązań technologicznych**, wynikających z ustaw lub decyzji związanych z zagadnieniem ochrony środowiska,
- **uzyskanie wymaganych decyzji** określających zakres i warunki korzystania ze środowiska,
- **dotrzymanie** na etapie **wymaganych prawem badań i sprawdzeń**, wynikających z mocy prawa standardów emisyjnych oraz określonych w pozwoleniu dotyczących emisyjności.

Na 30 dni przed terminem oddania do użytku nowo powstałego lub zmodernizowanego obiektu budowlanego, zespołu obiektów lub instalacji realizowanych jako przedsięwzięcie, mogące **znacząco oddziaływać na środowisko**, dla którego raport był obligatoryjny, inwestor jest obowiązany **poinformować wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska** o planowanym terminie oddania do użytku takiej inwestycji.

# LITERATURA

---

Drużyńska E., *Materiały do wykładów z przedmiotu Prawo w inżynierii środowiska*, Instytut Inżynierii i Gospodarki Wodnej Politechniki Krakowskiej.

Encyklopedia PWN: <https://encyklopedia.pwn.pl/> (dostępna: 20.06.2023).

Malec J., *Pierwsze regulacje prawne z zakresu ochrony przyrody na ziemiach polskich*, „Państwo i Społeczeństwo”, I: 2001, nr 1).

Internetowa encyklopedia prawa: <https://www.infor.pl/prawo/encyklopedia-prawa> (dostępna: 20.06.2023).

Akty prawne Unii Europejskiej: <https://utk.gov.pl/pl/akty-prawne-i-orzecznic/akty-prawne/akty-prawne-unii-europe/13913,Dyrektywy-Unii-Europejskiej.html> (dostępna: 20.06.2023).

# LITERATURA

---

## Ustawy:

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483 (<https://isap.sejm.gov.pl>, dostępna: 20.06.2023).

Ustawa wodna z dnia 19 września 1922 r., Dz.U. 1922 nr 102 poz. 936 (<https://isap.sejm.gov.pl>, dostępna: 20.06.2023)

Ustawa z dnia 10 marca 1934 r. o ochronie przyrody, Dz.U. 1934 nr 31 poz. 274 (<https://isap.sejm.gov.pl>, dostępna: 20.06.2023).

Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, Dz.U. z 2023 r. poz. 682 ze zm. (<https://isap.sejm.gov.pl>, dostępna: 20.06.2023).

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, Dz.U. 2017 poz. 1566 (<https://isap.sejm.gov.pl>, dostępna: 20.06.2023)

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze, Dz.U. 2011 nr 163 poz. 981 (<https://isap.sejm.gov.pl>, dostępna: 20.06.2023).

Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, Dz.U. z 2023 poz. 997. (<https://isap.sejm.gov.pl>, dostępna: 20.06.2023).

Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. 2023 poz. 1688 (<https://isap.sejm.gov.pl>, dostępna: 20.06.2023).

Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, Dz.U. 2001 nr 72 poz. 747 (<https://isap.sejm.gov.pl>, dostępna: 20.06.2023).

# LITERATURA

---

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, Dz.U. 2001 nr 62 poz. 627 (<https://isap.sejm.gov.pl>, dostępna: 20.06.2023).

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880 (<https://isap.sejm.gov.pl>, dostępna: 20.06.2023).

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, Dz.U. 2003 nr 162 poz. 1568 (<https://isap.sejm.gov.pl>, dostępna: 20.06.2023).

Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, Dz.U. 2013 poz. 21 (<https://isap.sejm.gov.pl>, dostępna: 20.06.2023).

Ustawa z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska, Dz.U. 1991 nr 77 poz. 335 (<https://isap.sejm.gov.pl>, dostępna: 20.06.2023).

Ustawa z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Dz.U. 1985 nr 12 poz. 49 (<https://isap.sejm.gov.pl>, dostępna: 20.06.2023).

Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym, Dz.U. 2007 nr 89 poz. 590 (<https://isap.sejm.gov.pl>, dostępna: 20.06.2023).

Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 r., Dz.U. 1991 nr 81 poz. 351 (<https://isap.sejm.gov.pl>, dostępna: 20.06.2023).

Ustawa o szczególnych zasadach odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania żywiołu z dnia 11 sierpnia 2001 r., Dz.U. 2001 nr 84 poz. 906 (<https://isap.sejm.gov.pl>, dostępna: 20.06.2023).

Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego, Dz.U. nr 30 poz. 168 (<https://isap.sejm.gov.pl>, dostępna: 20.06.2023).



# LITERATURA

## Rozporządzenia:

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 1923 r. w przedmiocie podwyższenia grzywien za przekroczenia przepisów ustawy wodnej, Dz.U. 1923 nr 66 poz. 514 (<https://isap.sejm.gov.pl>, dostępna: 20.06.2023).

Rozporządzenie Naczelnego Nadzwyczajnego Komisarza do walki z epidemiami z dnia 1 stycznia 1922 r. w przedmiocie korzystania z urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych, Dz.U. 1922 nr 9 poz. 63 (<https://isap.sejm.gov.pl>, dostępna: 20.06.2023).

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, Dz.U. 2003 nr 164 poz. 1587 (<https://isap.sejm.gov.pl>, dostępna: 20.06.2023).

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobu ustalania wymagań dotyczących nowej zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, Dz.U. 2003 nr 164 poz. 1588 (<https://isap.sejm.gov.pl>, dostępna: 20.06.2023).

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r., w sprawie oznaczeń i nazewnictwa stosowanych w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz w decyzji o warunkach zabudowy, Dz.U. 2003 nr 164 poz. 1589 (<https://isap.sejm.gov.pl>, dostępna: 20.06.2023).

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, Dz.U. 2004 nr 118 poz. 1233 (<https://isap.sejm.gov.pl>, dostępna: 20.06.2023).

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 7 maja 2004 r. w sprawie sposobu uwzględniania w zagospodarowaniu przestrzennym potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa, Dz.U. 2004 nr 125 poz. 1309 (<https://isap.sejm.gov.pl>, dostępna: 20.06.2023)

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie rozbiórek obiektów budowlanych wykonywanych metodą wybuchową, Dz.U. 2003 nr 120 poz. 1135. Na podstawie art. 72 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, Dz.U. z 2000 r. nr 106 poz. 1126 z późn. zm. (2) (<https://isap.sejm.gov.pl>, dostępna: 20.06.2023).

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 lipca 1999 r. w sprawie rozbiórek obiektów budowlanych wykonywanych metodą wybuchową, Dz.U. 1999 Nr 64 poz. 737 (<https://isap.sejm.gov.pl>, dostępna: 20.06.2023).

Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych, Dz.U. 2012 poz. 463. Na podstawie art. 34 ust. 6 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane Dz.U. z 2010 r. nr 243 poz. 1623 z późn. zm. (<https://isap.sejm.gov.pl>, dostępna: 20.06.2023).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie dopuszczalnych mas substancji, które mogą być odprowadzane w ściekach przemysłowych, Dz.U. 2004 nr 180 poz. 1867 (<https://isap.sejm.gov.pl>, dostępna: 20.06.2023).

# LITERATURA

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 października 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda w kąpieliskach, Dz.U. 2002 nr 183 poz. 1530 (<https://isap.sejm.gov.pl>, dostępna: 20.06.2023).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 października 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe, będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych, Dz.U. 2002 nr 176 poz. 1455 (<https://isap.sejm.gov.pl>, dostępna: 20.06.2023).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 listopada 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, Dz.U. 2002 nr 204 poz. 1728 (<https://isap.sejm.gov.pl>, dostępna: 20.06.2023).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych, Dz.U. 2003 nr 4 poz. 44 (<https://isap.sejm.gov.pl>, dostępna: 20.06.2023).

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 24 sierpnia 2016 r. w sprawie wzorów: wniosku o pozwolenie na budowę lub rozbiórkę, zgłoszenia budowy i przebudowy budynku mieszkalnego jednorodzinnego, oświadczenia o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane, oraz decyzji o pozwoleniu na budowę lub rozbiórkę, Dz.U. z 2016 r. poz. 1493 (<https://isap.sejm.gov.pl>, dostępna: 20.06.2023).

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury (1) z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego na podstawie art. 64 ust. 4 Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, Dz.U. z 2000 r. nr 106 poz. 1126 z późn. zm.(2) (<https://isap.sejm.gov.pl>, dostępna: 20.06.2023).

Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 11 września 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego, Dz.U. 2020 poz. 1609 (<https://isap.sejm.gov.pl>, dostępna: 20.06.2023).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 października 2004 r. w sprawie stawek opłat dla poszczególnych rodzajów i gatunków drzew, Dz.U. 2004 nr 228 poz. 2306 (<https://isap.sejm.gov.pl>, dostępna: 20.06.2023).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 września 2004 r. w sprawie trybu nakładania administracyjnych kar pieniężnych za usuwanie drzew lub krzewów bez wymaganego zezwolenia oraz za zniszczenie terenów zieleni, zadrzewień albo drzew lub krzewów, Dz.U. 2004 nr 219 poz. 2229 (<https://isap.sejm.gov.pl>, dostępna: 20.06.2023).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko, Dz.U.2004.257.2573 zm. Dz.U.2005.92.769 (<https://isap.sejm.gov.pl>, dostępna: 20.06.2023).

Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 28 października 2004 r. w sprawie stawek opłat za usunięcie drzew i krzewów oraz kar za zniszczenie zieleni na rok 2005, M.P. 2004 nr 44 poz. 779 (<https://isap.sejm.gov.pl>, dostępna: 20.06.2023).

**eISBN 978-83-67188-76-0**